

Türkiye’de Dış Politika Kamuoyu Algılamalarının Temelleri

Yard. Doç. Dr. Osman Sabri Kıratlı
Boğaziçi Üniversitesi Uluslararası Ticaret
Bölümü
Şubat 2016

Araştırma Kurgusu

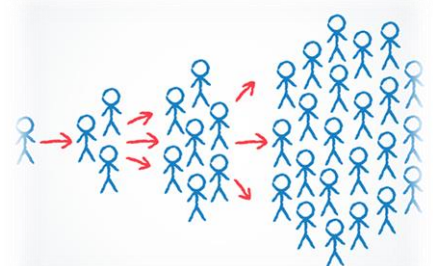
Araştırma Kurgusu

- Proje Adı: TÜRKİYE'DE DIŞ POLİTİKA KAMUOYU ALGILAMALARININ TEMELLERİ
- Proje Yöneticisi: Yard. Doç. Dr. Osman Sabri Kıratlı, Uluslararası Ticaret Bölümü
- Fon: Boğaziçi Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü (BAP)
- Saha Şirketi: Sia-Insight, İstanbul
- Saha çalışması: 15 Ekim -10 Kasım 2015
- Örneklem: 16 il, 18 yaş üzeri, Türkiye temsili 1596 kiři
- Örneklem seçimi: Tabakalı örnekleme metodu ile belirli cinsiyet, yaş, il ve sosyoekonomik statü (SES)'den kotalı

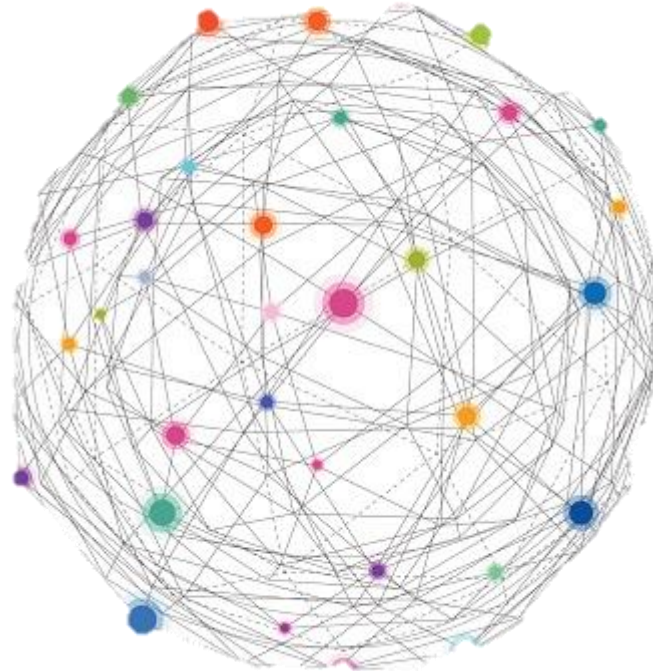
Araştırma Hedefi

Türkiye’de dış politika kamuoyu algılamalarının nasıl oluştuğu sorusunu temel alan bu çalışma mevcut araştırmalardan iki yönüyle ayrılmaktadır: Birincisi, Türkiye’de gerçekleştirilen az sayıda dış politika kamuoyu anketinin aksine, kamuoyunun tutumlarını ölçmeyi ve betimlemeyi değil, bu tutum ve algıların hangi faktörler sonucu olarak oluştuğunu açıklamayı amaçlayan bu araştırmada katılımcılara güncel ve spesifik konular yerine ağırlıklı olarak genel dış politika tutumlarını belirlemek üzere bir dizi soru yöneltilmiştir.

- Ayrıca konstrüktivist bir perspektiften hareket ile, araştırmada bireylerin kimliksel tercihlerinin dış politika tercihlerinde ne derece etken olduğu araştırılmıştır. Bu bağlamda, özgün bir anket deneyi yardımıyla iki hipotez test edilmiştir. Bu iki hipotez aşağıdaki gibidir:
- Bireyler, dış politika tercihlerini oluştururken aynı medeniyet grubuna ait olduğuna inandıkları ülkelere karşı daha pozitif bir bakış sergilerler.
- Bireyler, dış politika tercihlerini oluştururken benzer bir politik rejime sahip olduklarını düşündükleri ülkelere karşı daha pozitif bir bakış sergilerler.

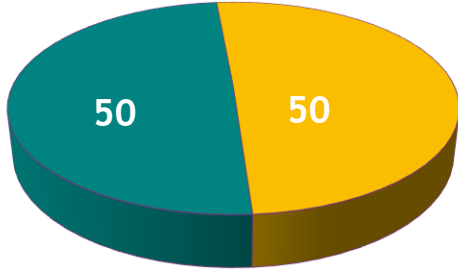
Örnekleme

Örneklem

(%) **Cinsiyet**

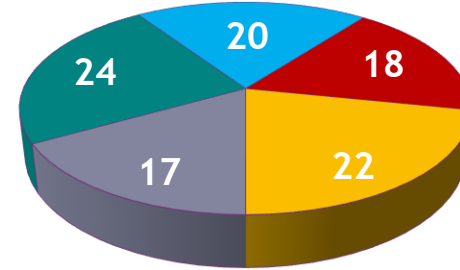
■ Kadın ■ Erkek

(%)

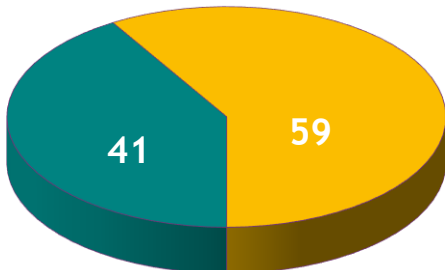
Yaş

■ 18-24 ■ 25-34 ■ 35-44 ■ 45-54 ■ 55 +

(%) **Medeni Durum**

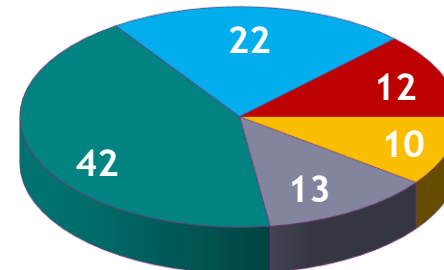
■ Bekar / Boşanmış / Dul ■ Evli

(%)

SES

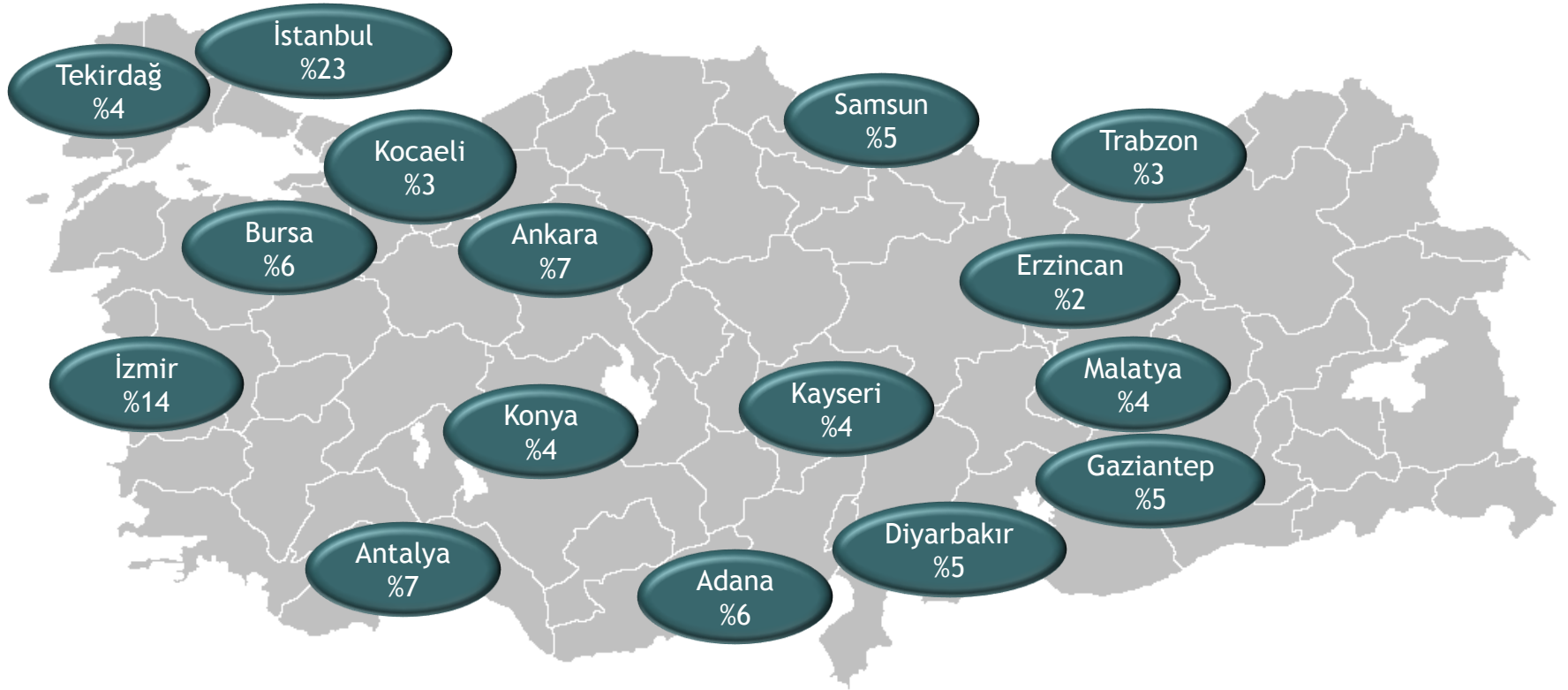
■ A ■ B ■ C1 ■ C2 ■ DE

*Araştırmanın yapıldığı illerin temsili yaş ve cinsiyet kotası takip edilmiştir.

Baz: 1,596

İl Dağılımı

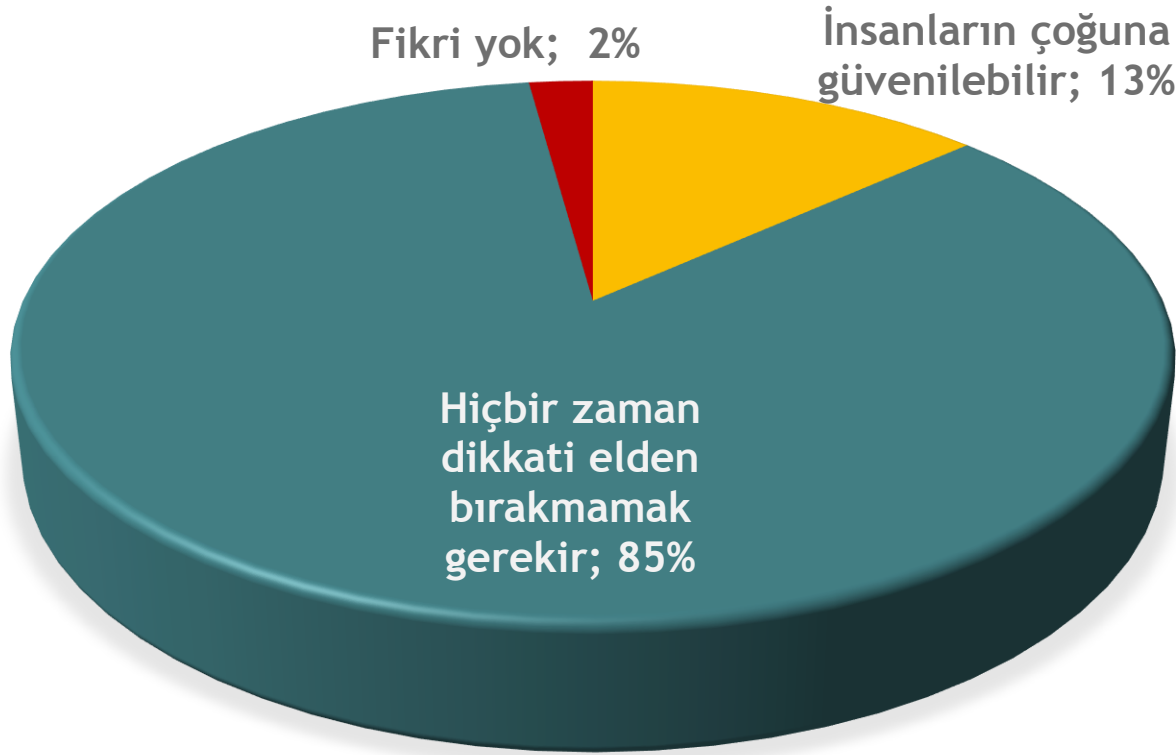

Araştırma Sonuçları

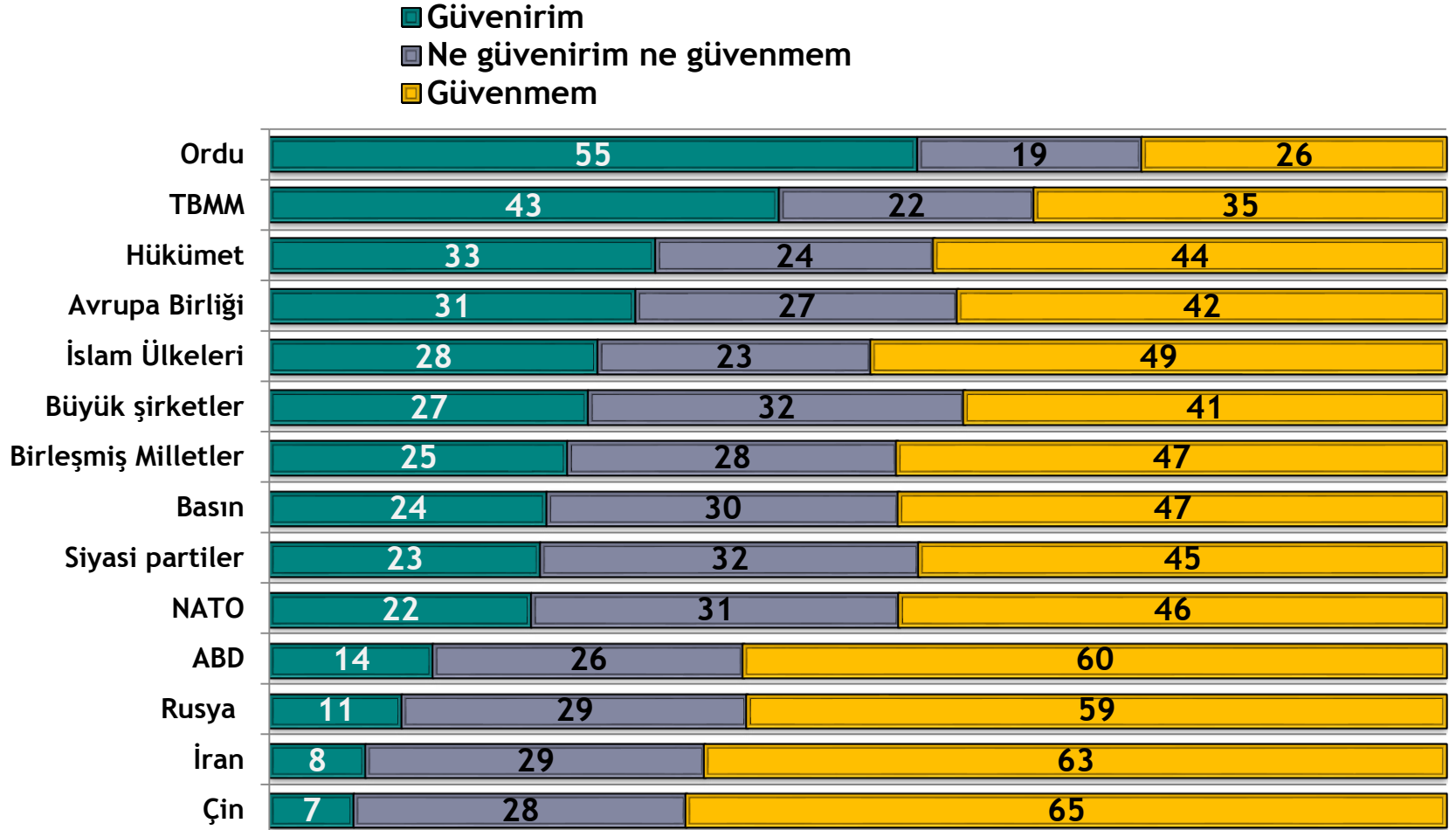
Güven: Diğer İnsanlar

Görüşmecilerin 4/5'inden daha fazlası insanlara karşı hiçbir zaman dikkatin elden bırakılmaması gerektiğini düşünmektedir.

Güven: Kurumlar ve Diğer Ülkeler

En çok güvenilen kurumun «ordu» olduğu gözlemlenmiştir.

T.C. Vatandaşı Olmaktan Duyulan Gurur

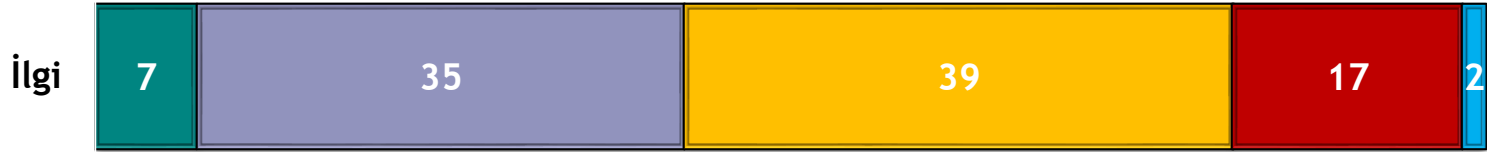
Görüşmecilerin sadece 5'te 1'i T.C. vatandaşı olmaktan «pek» ya da «hiç» gurur duymamaktadır.

- Çok fazla gurur duyuyorum
- Oldukça gurur duyuyorum
- Pek gurur duymuyorum
- Hiç gurur duymuyorum
- Fikri yok

Siyasete Duyulan İlgil

Görüşmecilerin çoğunluğu siyasete «biraz» ya da «pek az» ilgilidir.

- Çok ilgiliyim
- Biraz ilgiliyim
- Pek ilgili değilim
- Hiç ilgili değilim
- Fikri yok

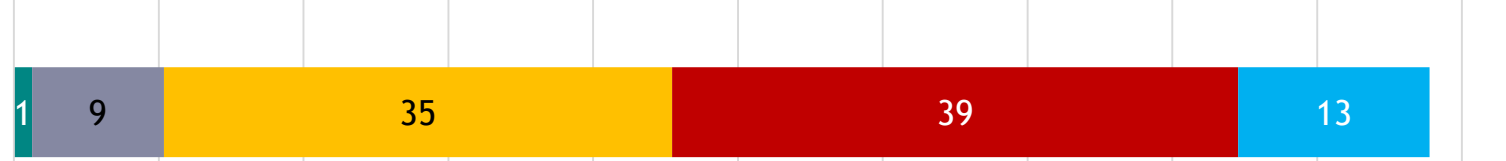
Şu Anki Ekonomik Durumdan Duyulan Tatmin

Genel eğilim ekonomik durumu «Ne tatmin edici ne tatmin edici değil» olarak değerlendirmektedir.

- Çok tatmin edici
- Tatmin edici
- Ne tatmin edici ne tatmin edici değil
- Tatmin edici değil
- Hiç tatmin edici değil
- Fikri yok

Son 1 yıl içinde, iş başındaki hükümetin izlemiş olduğu politikalar sizce TÜRKİYE’NİN ekonomik durumu üzerindeki nasıl bir etki yaptı?

Son 1 yıl içinde iş başındaki hükümetin izlemiş olduğu politikalar sizce AİLENİZİN ekonomik durumu üzerinde nasıl bir etki yaptı?

TÜRKİYE’NİN içinde bulunduğu ekonomik durumun önümüzdeki 1 yıl içinde nasıl bir gelişme göstereceğini değerlendirir misiniz?

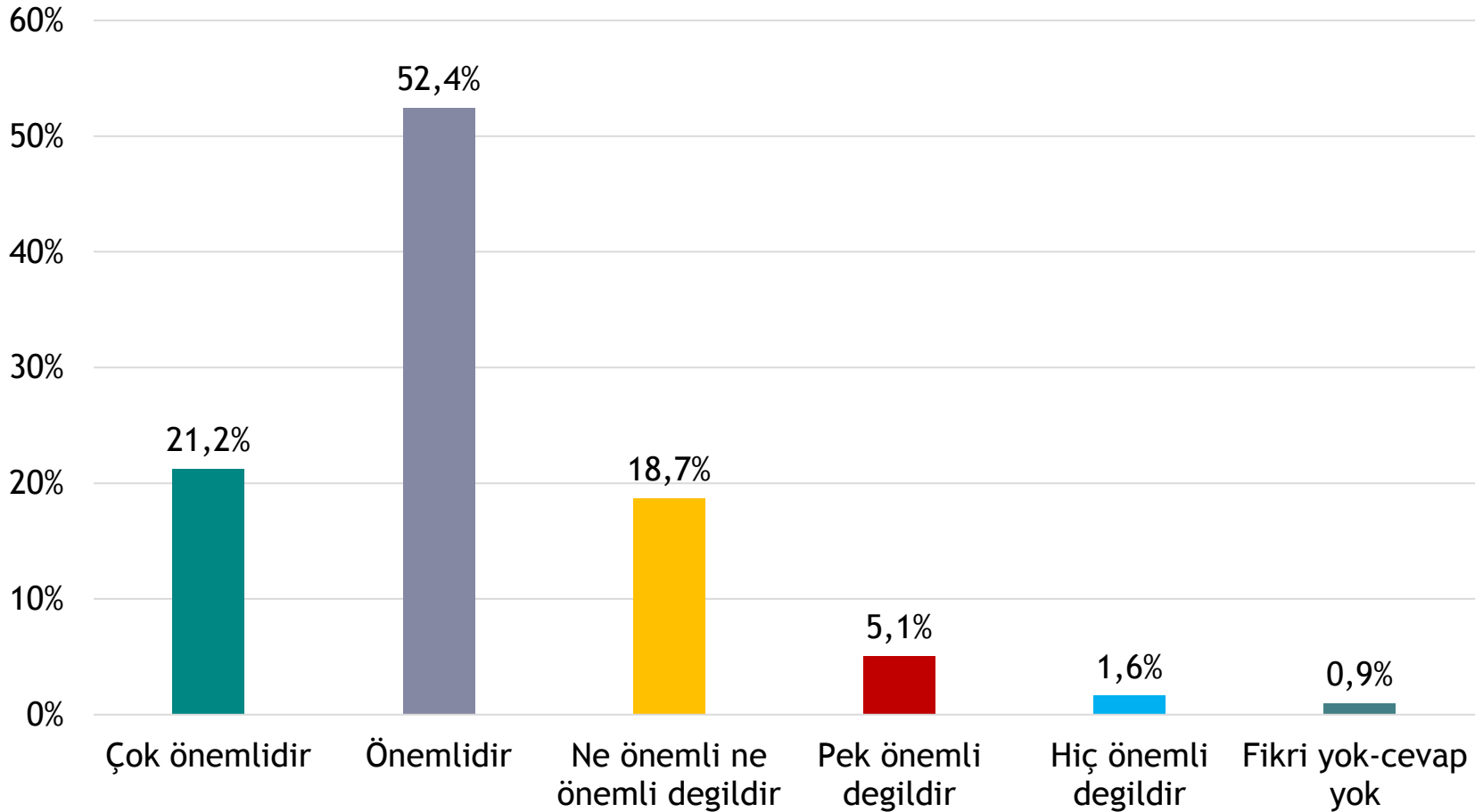

AİLENİZİN içinde bulunduğu ekonomik durumun önümüzdeki 1 yıl içinde nasıl bir gelişme göstereceğini düşünüyorsunuz?

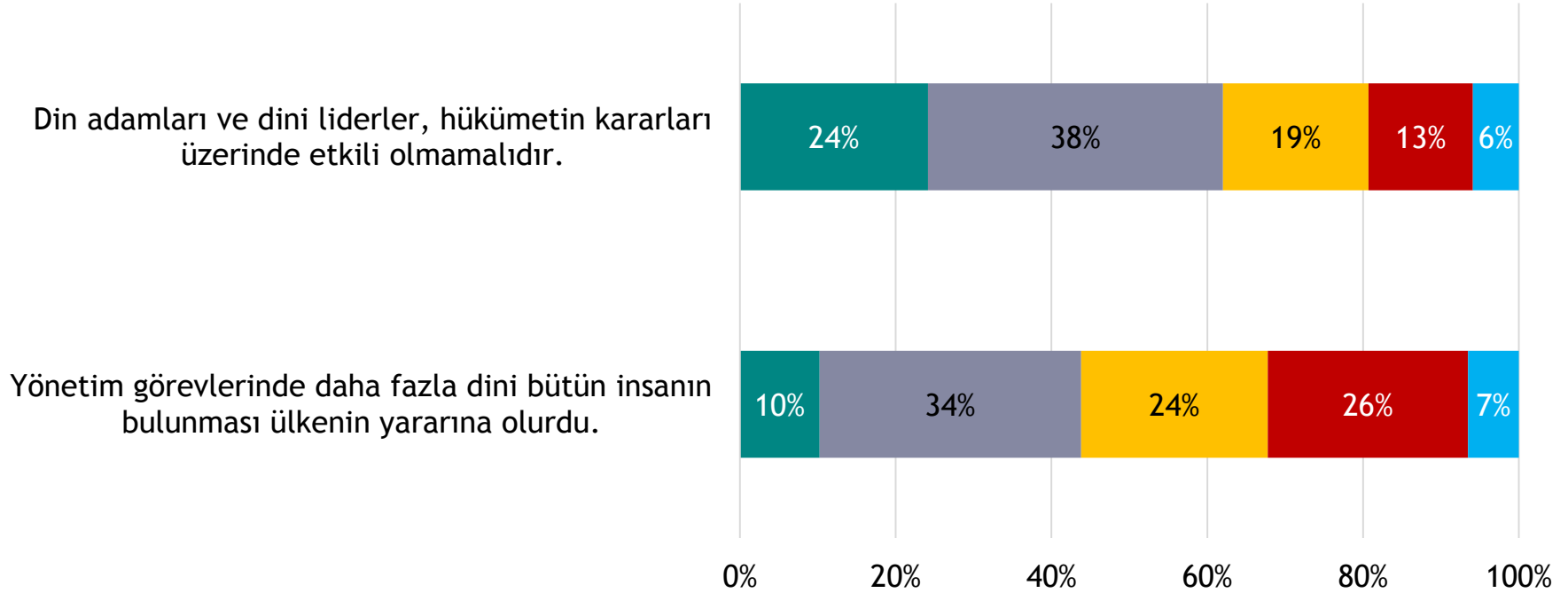
- Çok daha iyi olacak / Çok iyi etkiledi
- Daha iyi olacak / iyi etkiledi
- Aynı kalacak / Pek bir etkisi olmadı
- Daha kötü olacak / Kötü etkiledi
- Çok daha kötü olacak / Çok kötü etkiledi

Dinin hayatınızdaki önemi nedir?

İdeolojik Eksen: 1'den 10'a kadar sol-sağ cetvelinde örneklem ortalaması 5.97

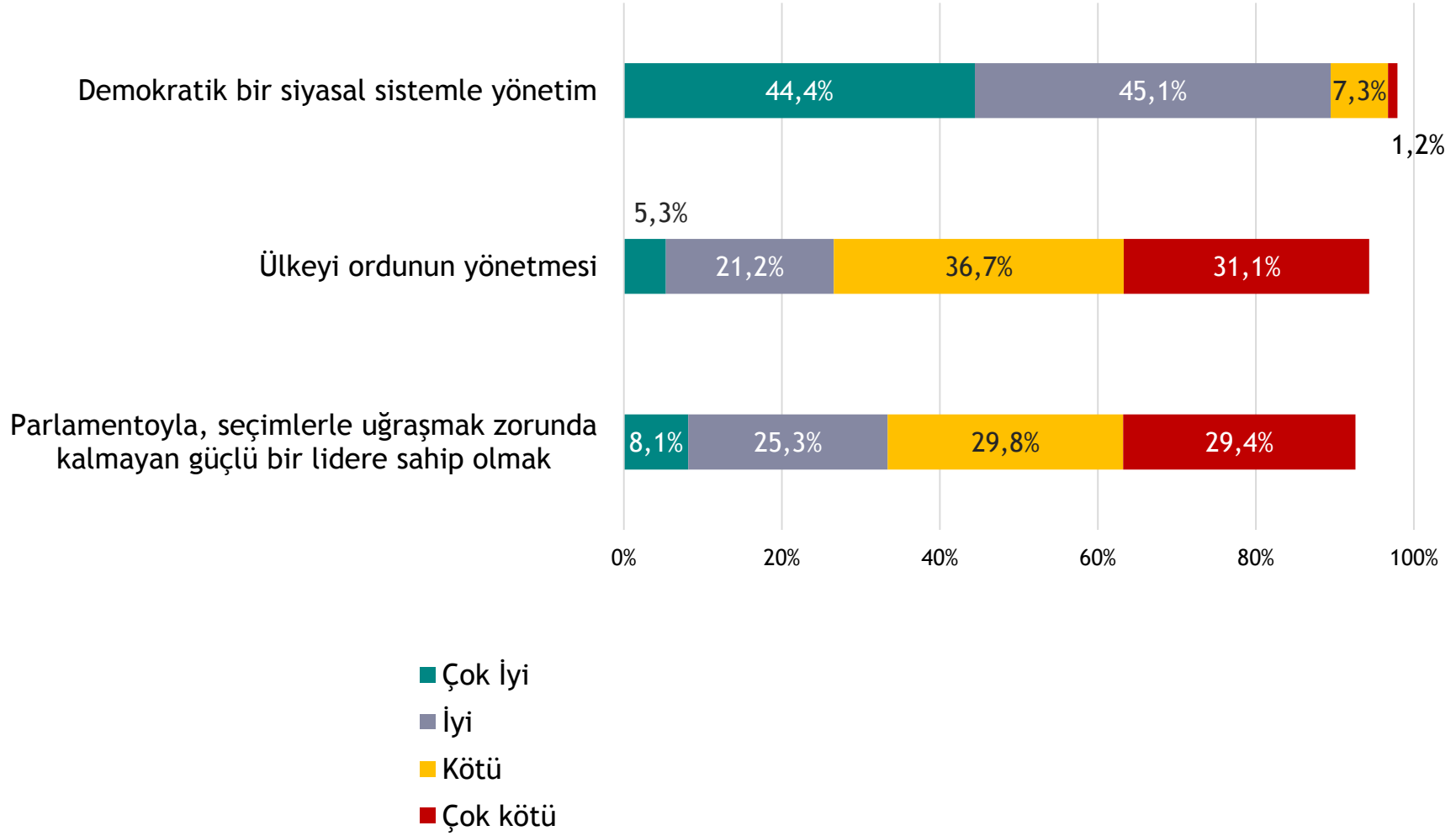
Yönetimde Dinin Yeri

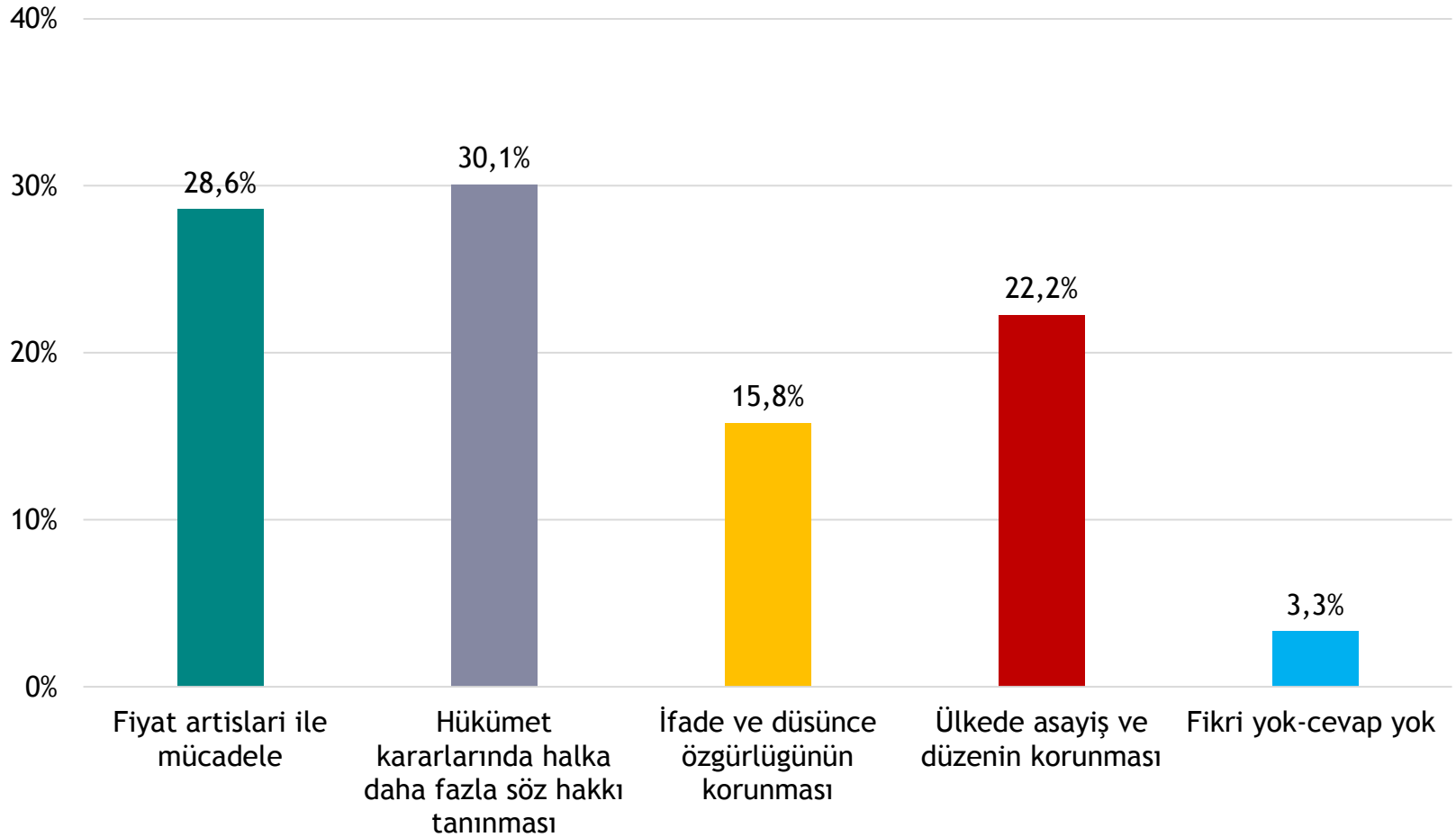
- Kesinlikle Katılıyorum
- Katılıyorum
- Katılmıyorum
- Kesinlikle Katılmıyorum
- Fikri yok-cevap yok

Farklı Yönetim Modellerine Destek

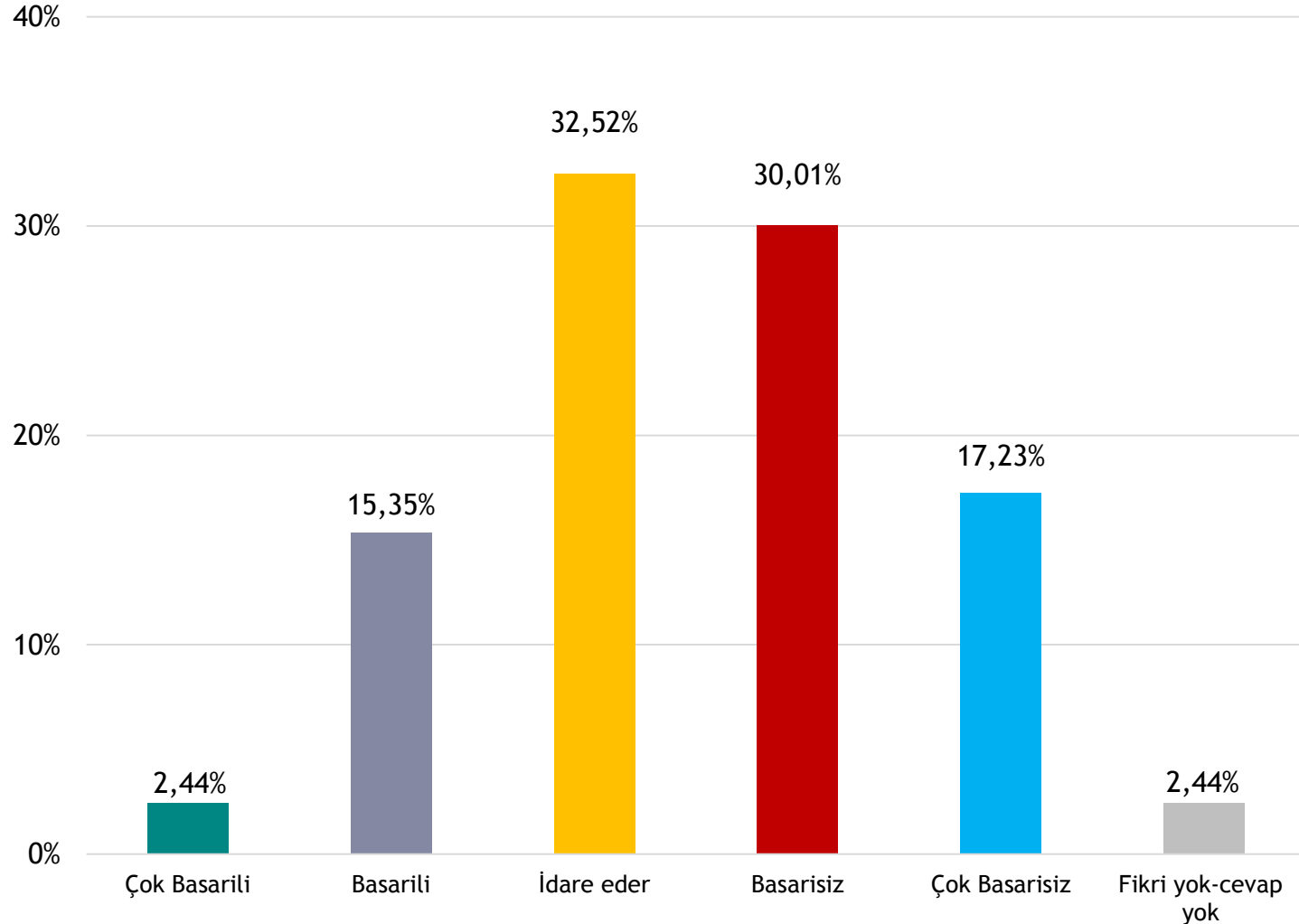

Önümüzdeki 10 yıl içinde, ülkemizin hedeflerinin neler olması gerektiği tartışma konusu olmaktadır. Aşağıda, değişik insanların öncelik verdiği bazı hedefler sıralanmaktadır. Size okuyacağım hedefler içinde sizce en başta gelen hedef hangisi olmalıdır?

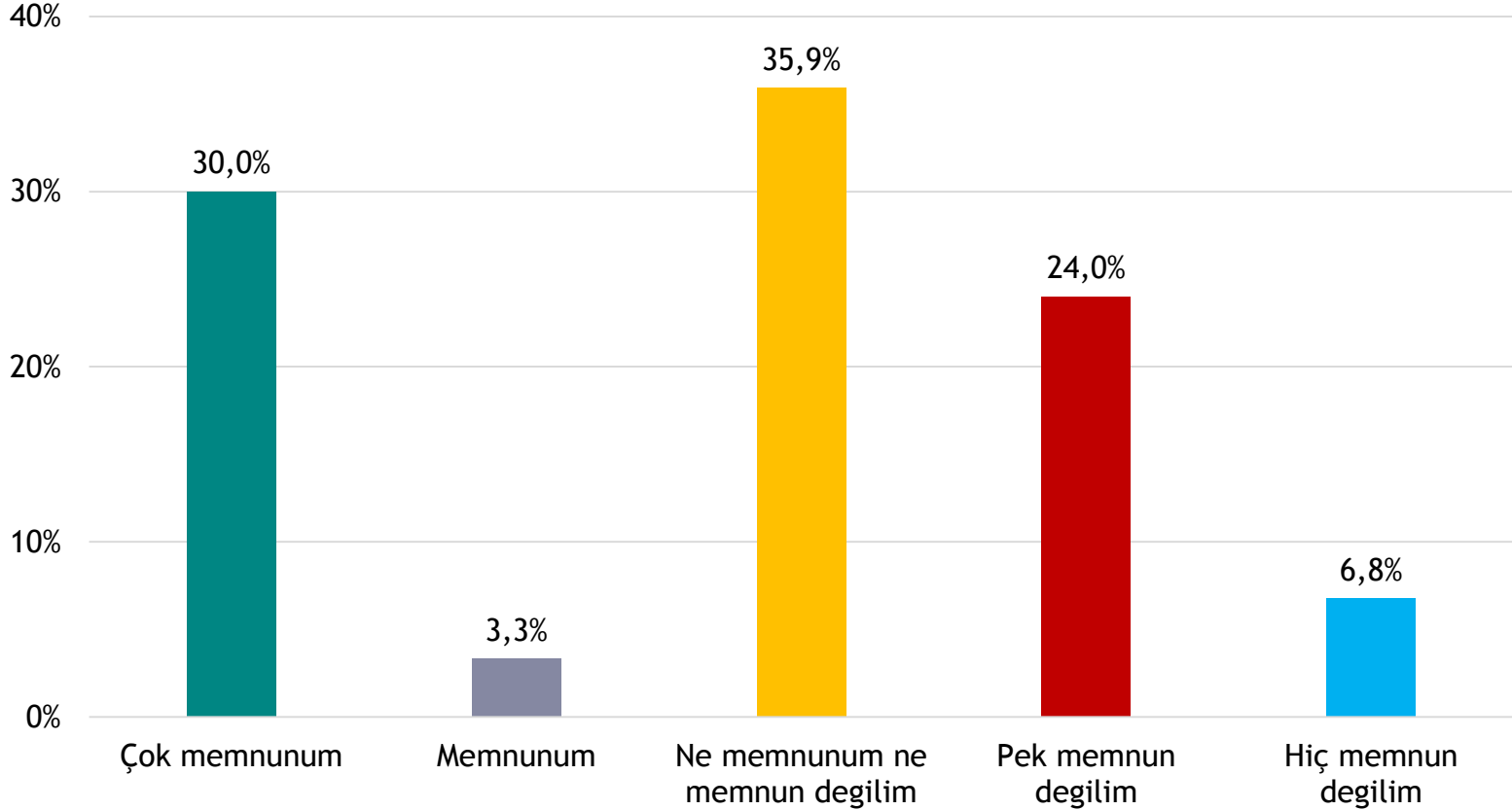

Dış Politika

Geçtiğimiz 3 yıl içinde, iş başındaki hükümetin izlemiş olduğu dış politikaların ne derece başarılı olduğunu düşünüyorsunuz?

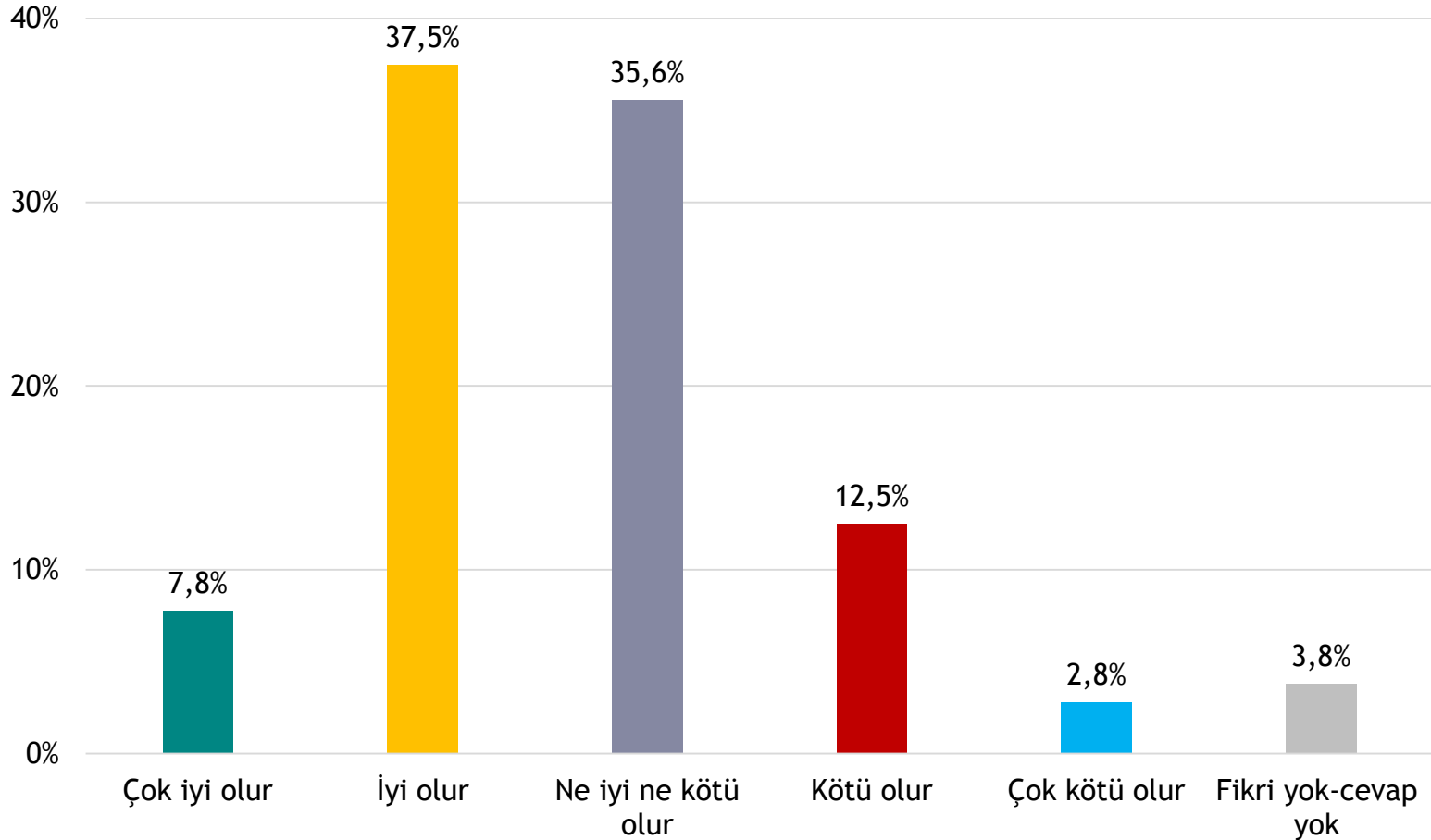

Türkiye'nin dünyadaki etkisinden ne kadar memnunsunuz?

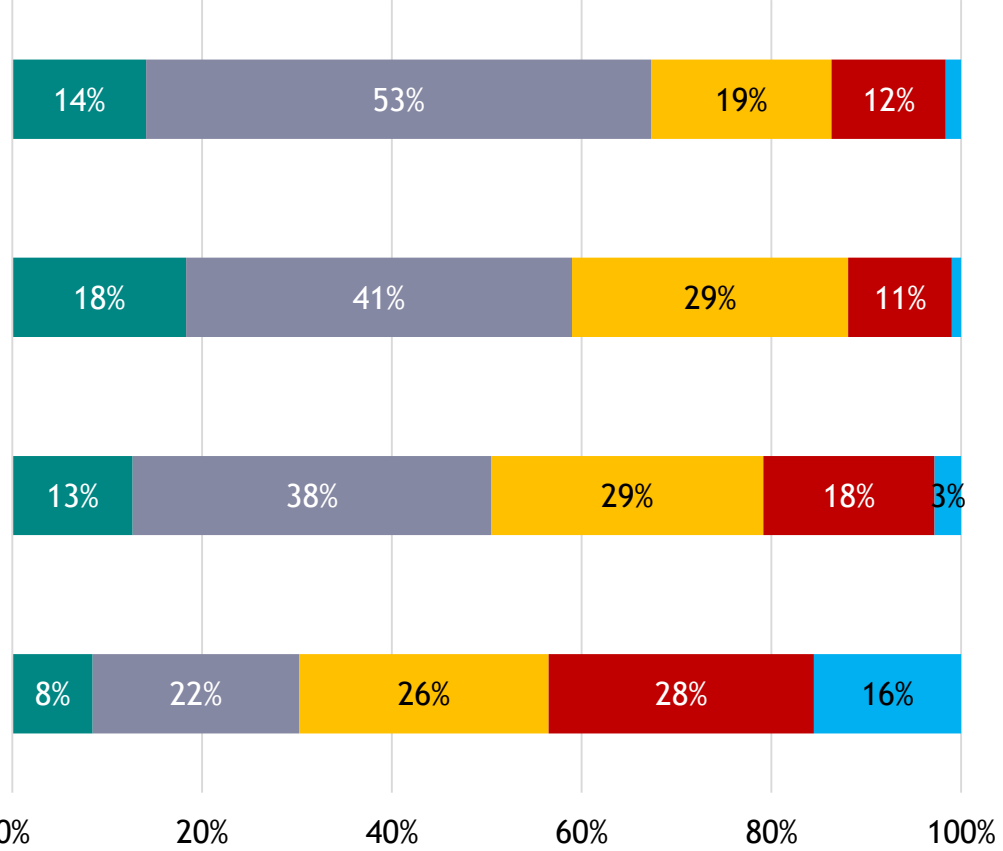
Memnun olanların oranı AKP seçmenleri arasında yüzde 62, CHP seçmenleri arasında ise 19

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğini nasıl değerlendirirsiniz?

Ethnocentrism

Türkiye diğer ülkelerden daha iyi bir ülkedir

Diğer milletlerle anlaşmazlıklara yol açsa da Türkiye kendi çıkarlarına göre hareket etmelidir

İnsanlar haklı ya da haksız, her durumda kendi ülkelerini desteklemelidirler

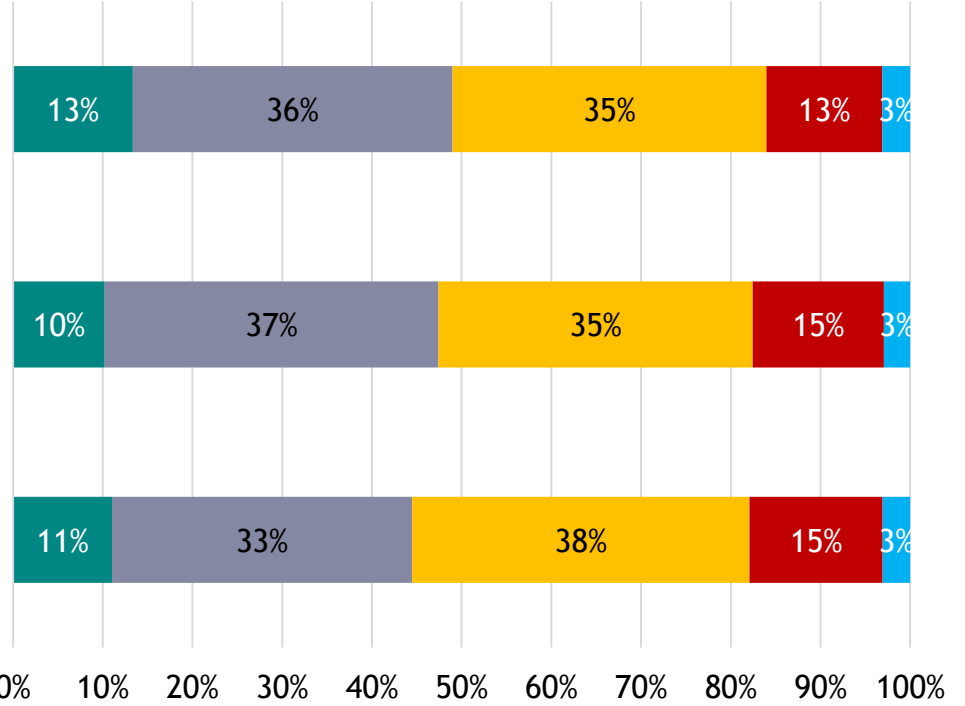
Türk vatandaşı olmaktansa başka bir ülkenin vatandaşı olmayı tercih ederim

- Kesinlikle Katılıyorum
- Katılıyorum
- Ne Katılıyorum ne Katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Kesinlikle Katılmıyorum

Dış Politikada İzolasyona Destek

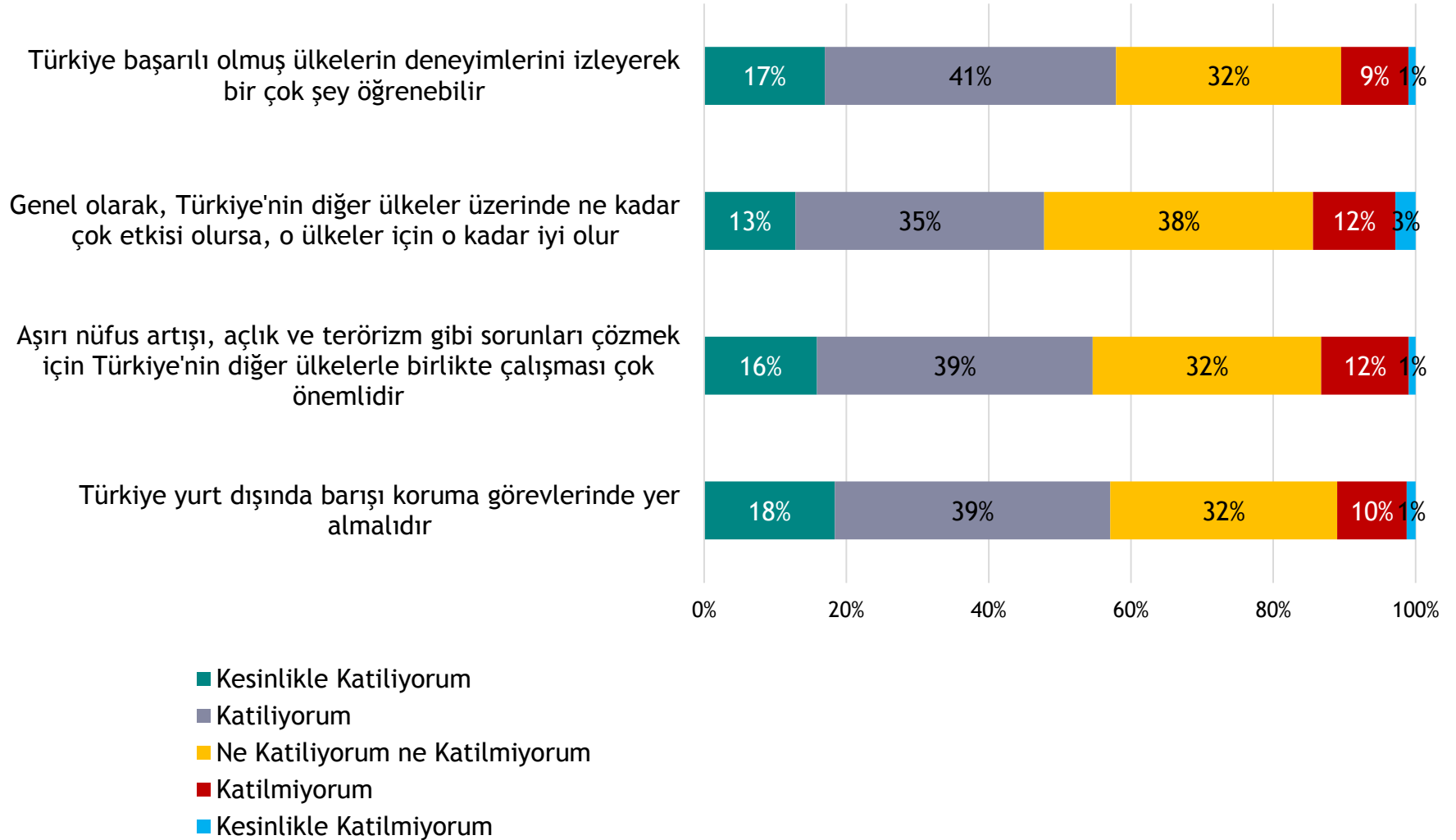
Kendi halimizde kalsaydık ve dünyanın başka yerlerindeki ülkelerin sorunlarıyla ilgilenmeseydik bu ülke çok daha iyi durumda olurdu

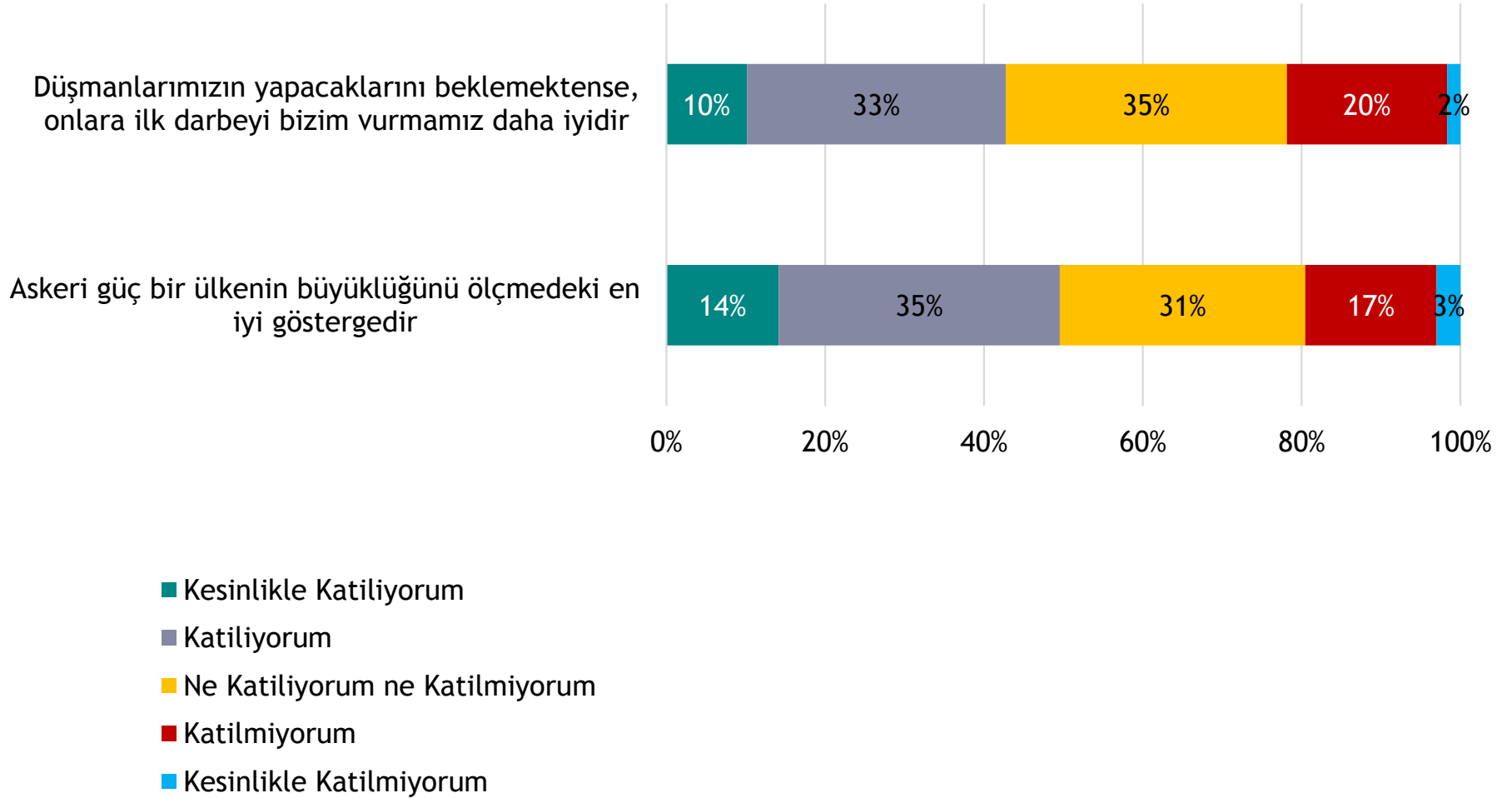
- Kesinlikle Katılıyorum
- Katılıyorum
- Ne Katılıyorum ne Katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Kesinlikle Katılmıyorum

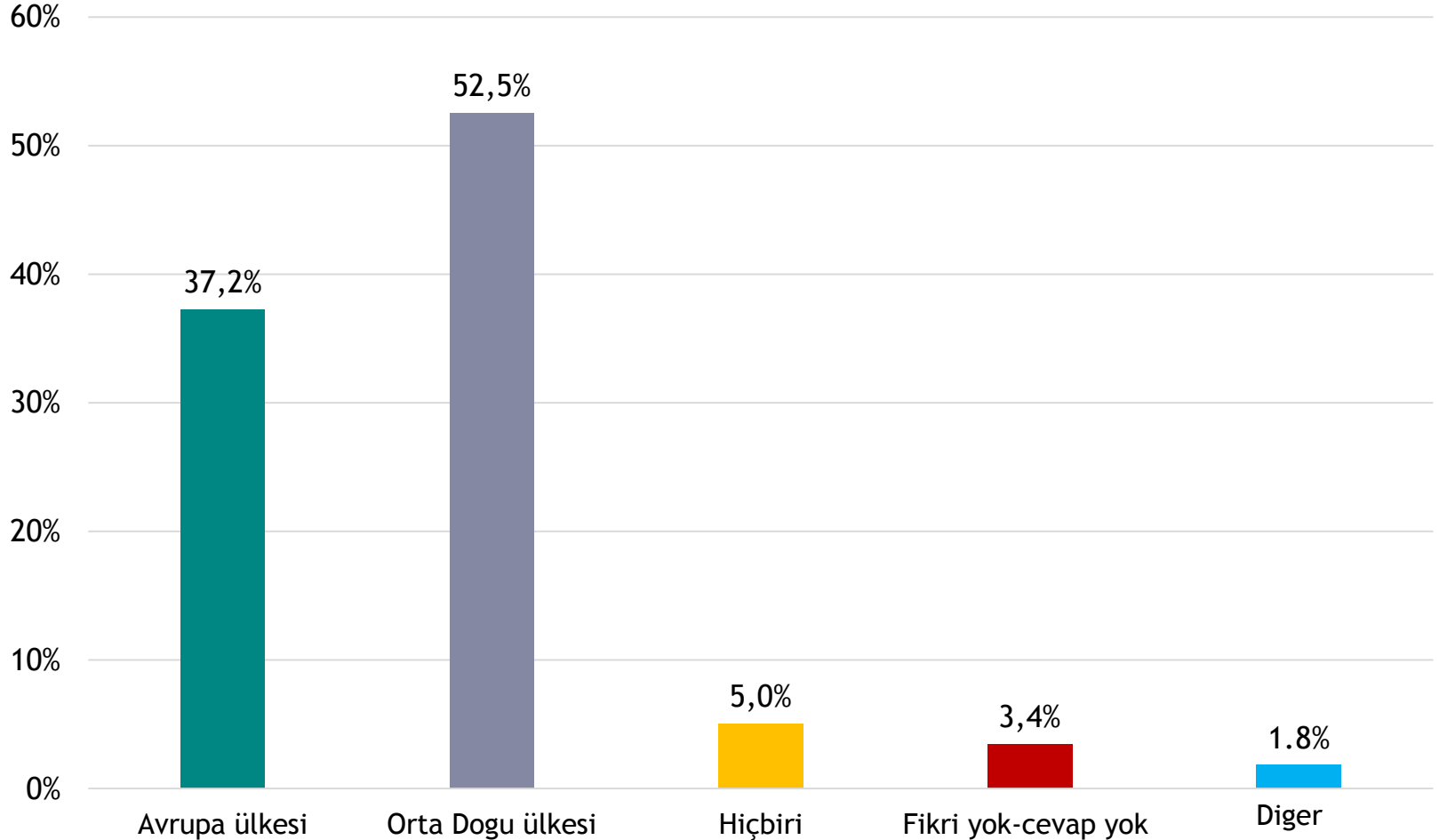
Çok Taraflı (Multilateral) Dış Politikaya Destek

Dış Politikada Askeri Güç

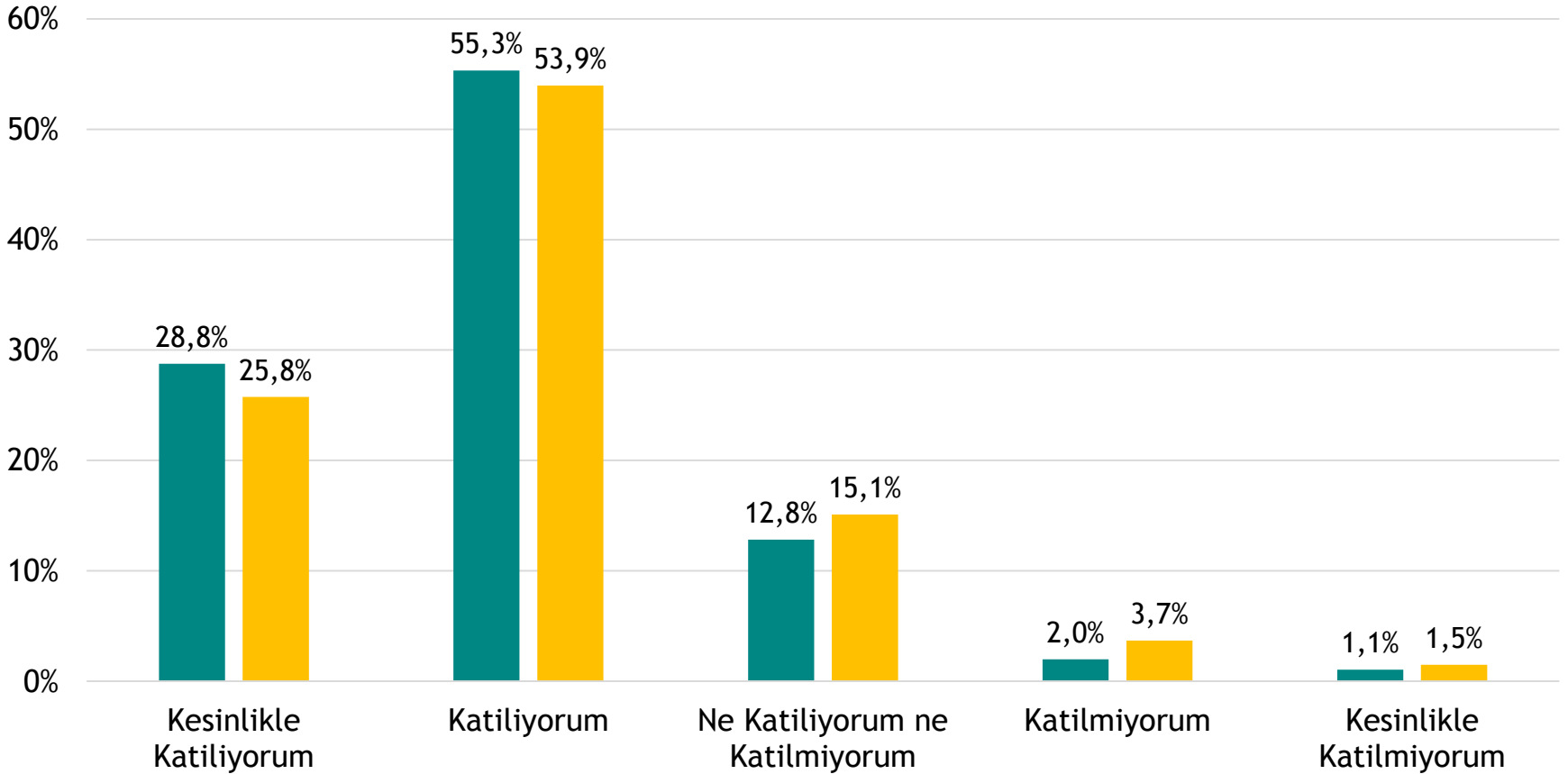

Size göre Türkiye aşağıda sayacaklarımdan hangi gruba aittir?

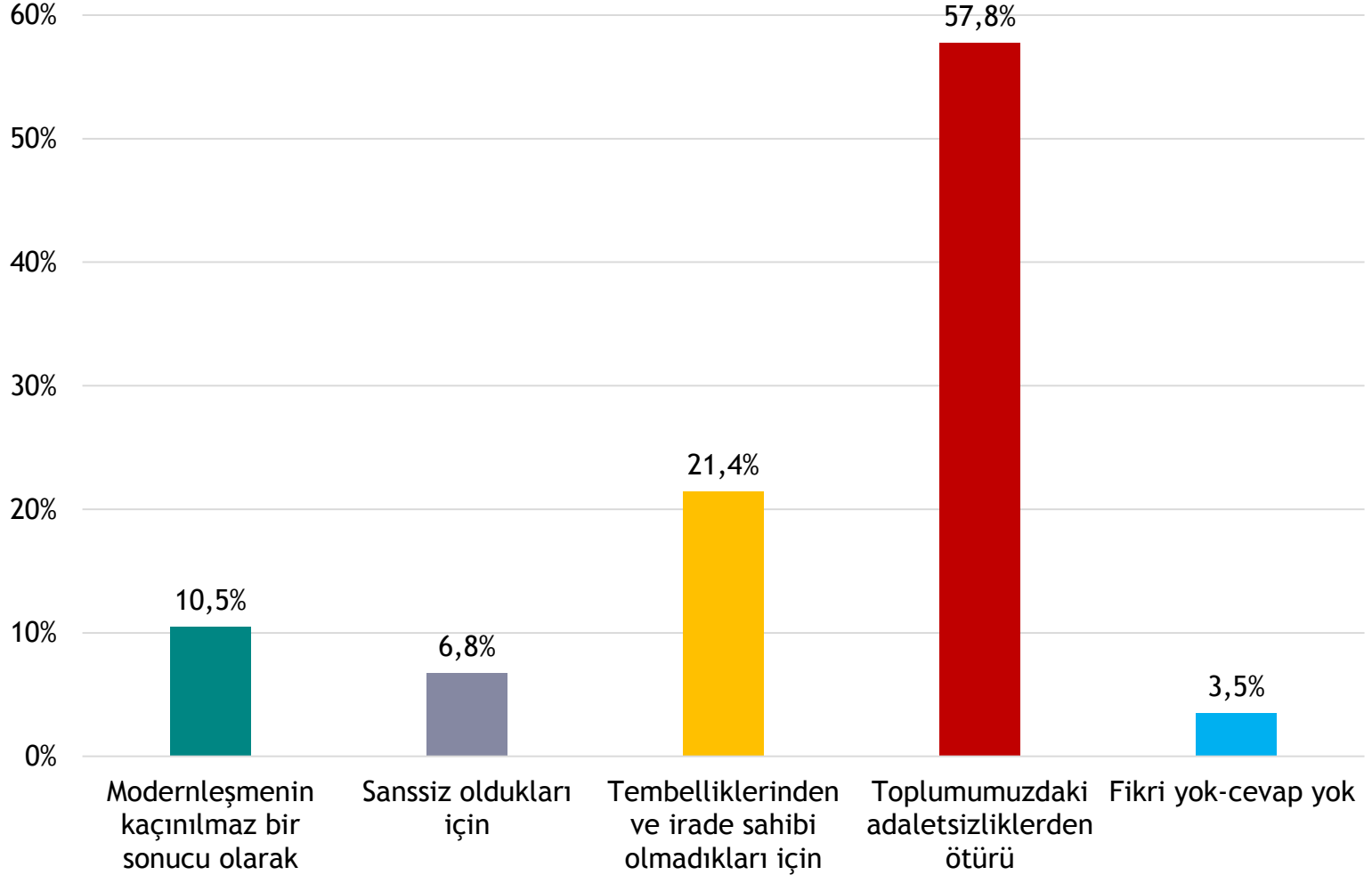
Dış Politikada Normatif Değerler

- Bir insanın hayatında, doğru ile yanlış belirleyen açık ve kesin kurallar vardır
- Ülkeler arası ilişkilerde, doğru ile yanlış belirleyen açık ve kesin kurallar vardır

Uluslararası Politik Ekonomi

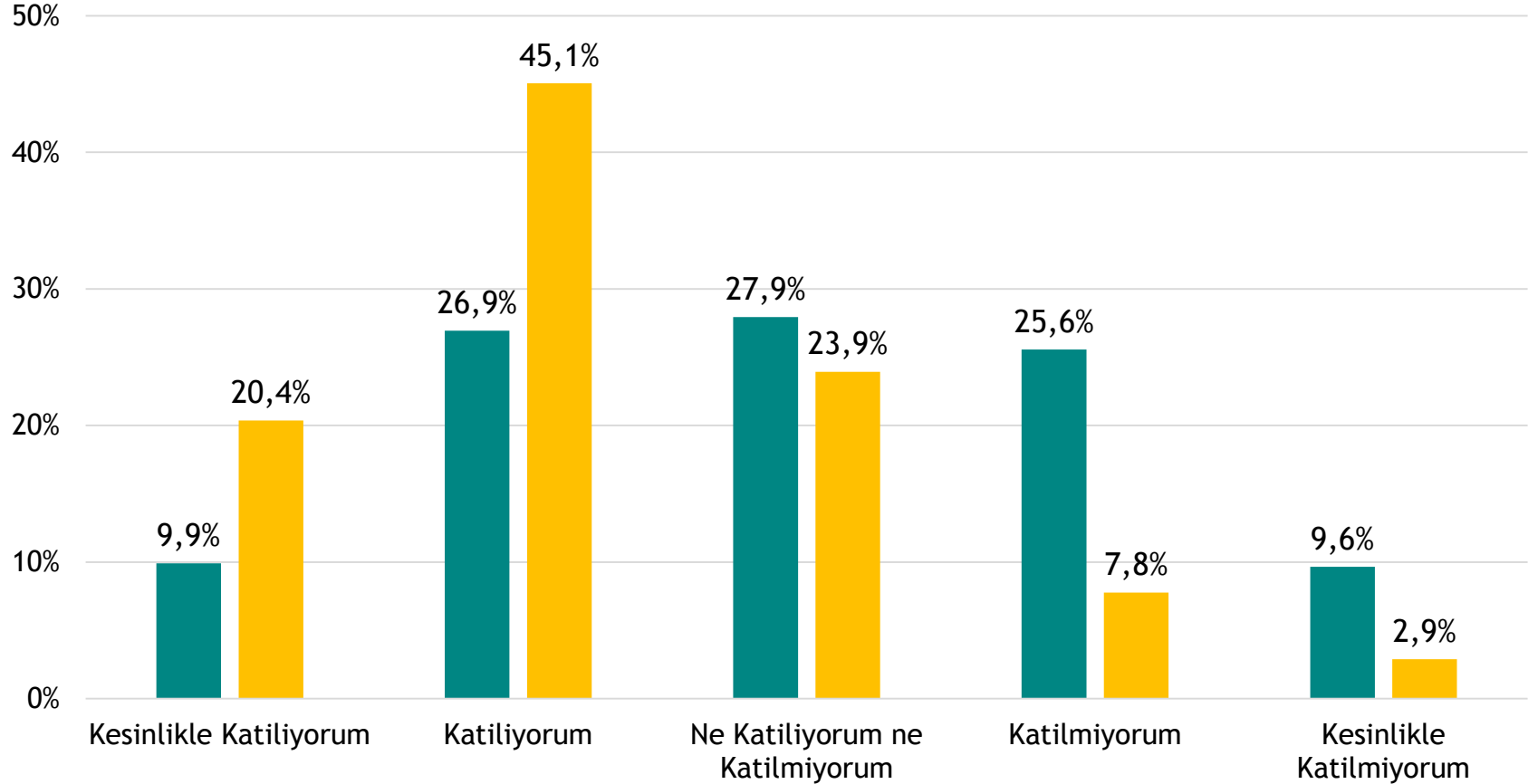
Sizce bu ülkede neden yoksulluk içinde insanlar var?

Devletin Ekonomideki Rolü -1

Rekabete Bakış

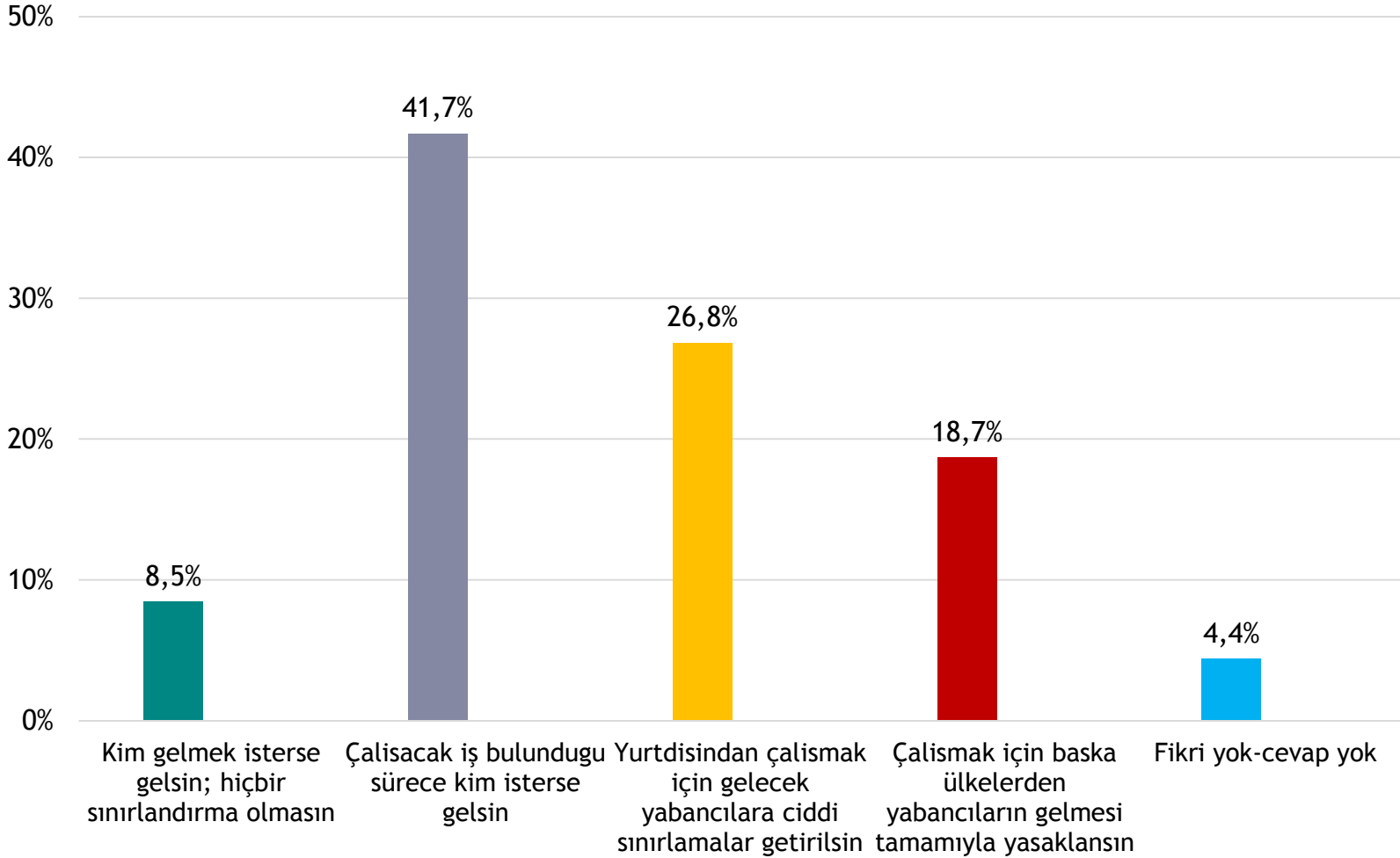

■ Rekabet zararlıdır. İnsanların içindeki en kötü duyguları ortaya çıkarır.

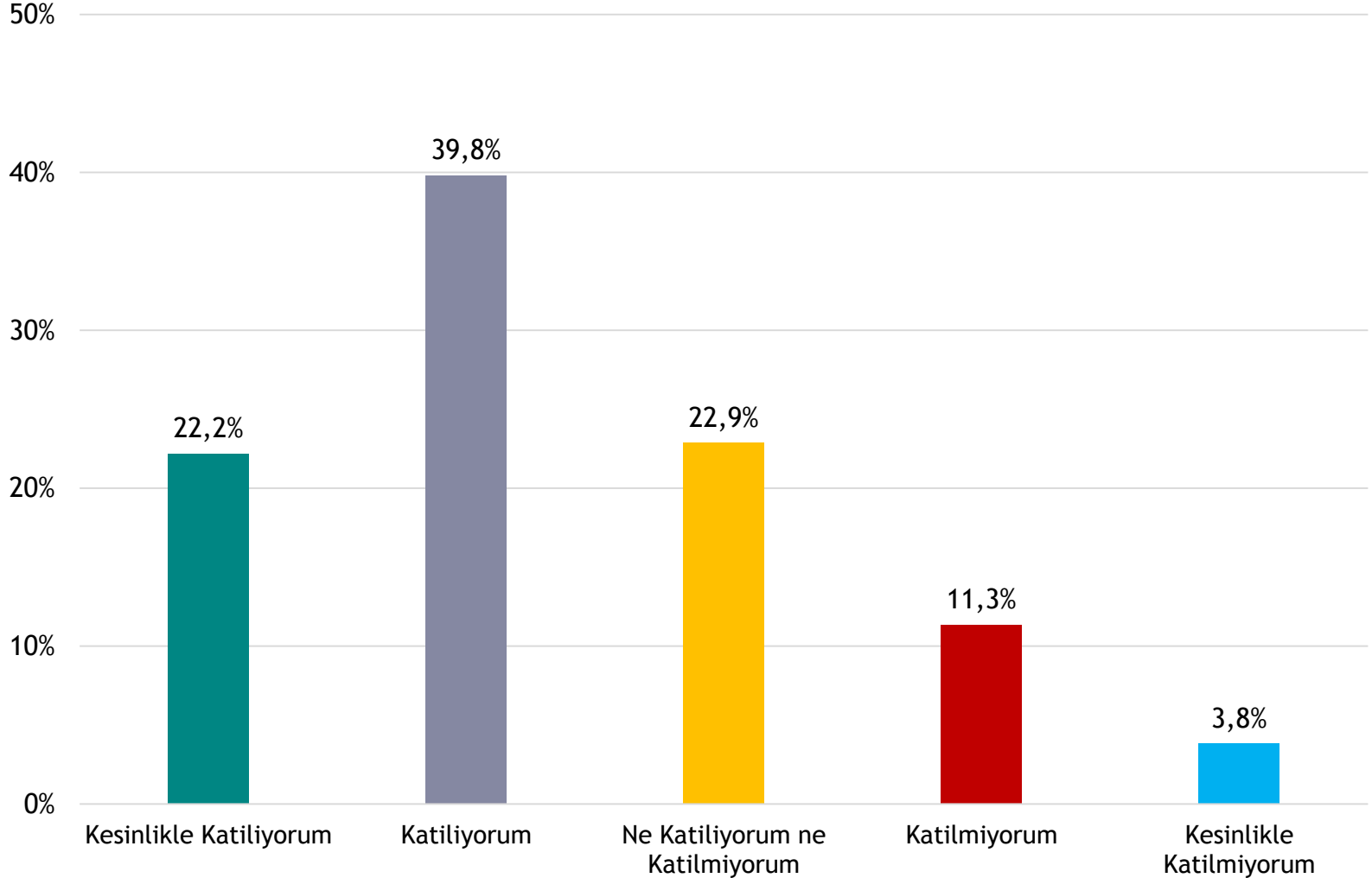
■ Rekabet iyi bir şeydir. İnsanların daha çok çalışmasını ve yeni fikirler üretmesini sağlar.

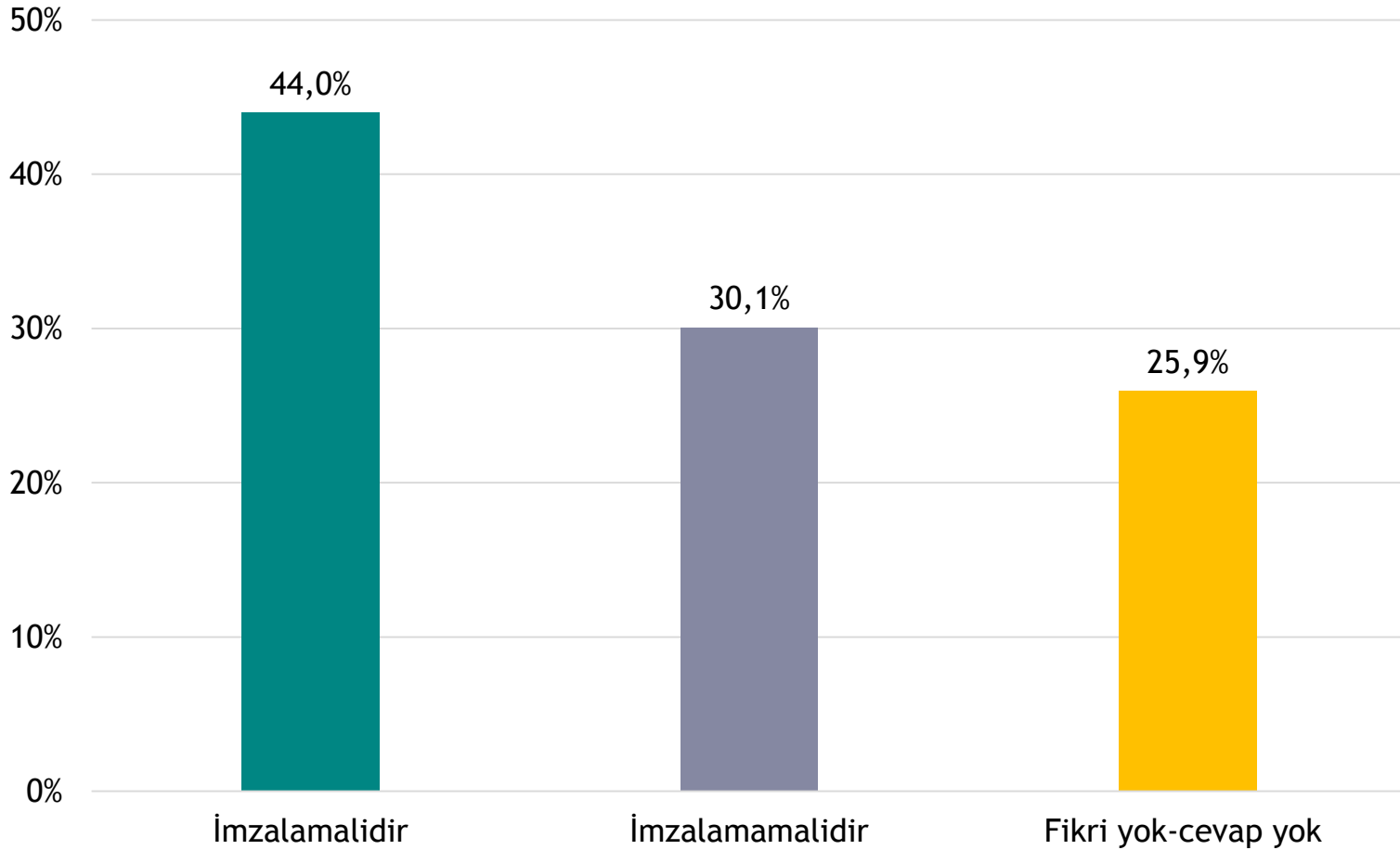
Ülkemize daha fakir ülkelerden çalışmak için gelenlere devlet şunlardan hangisini yapmalıdır?

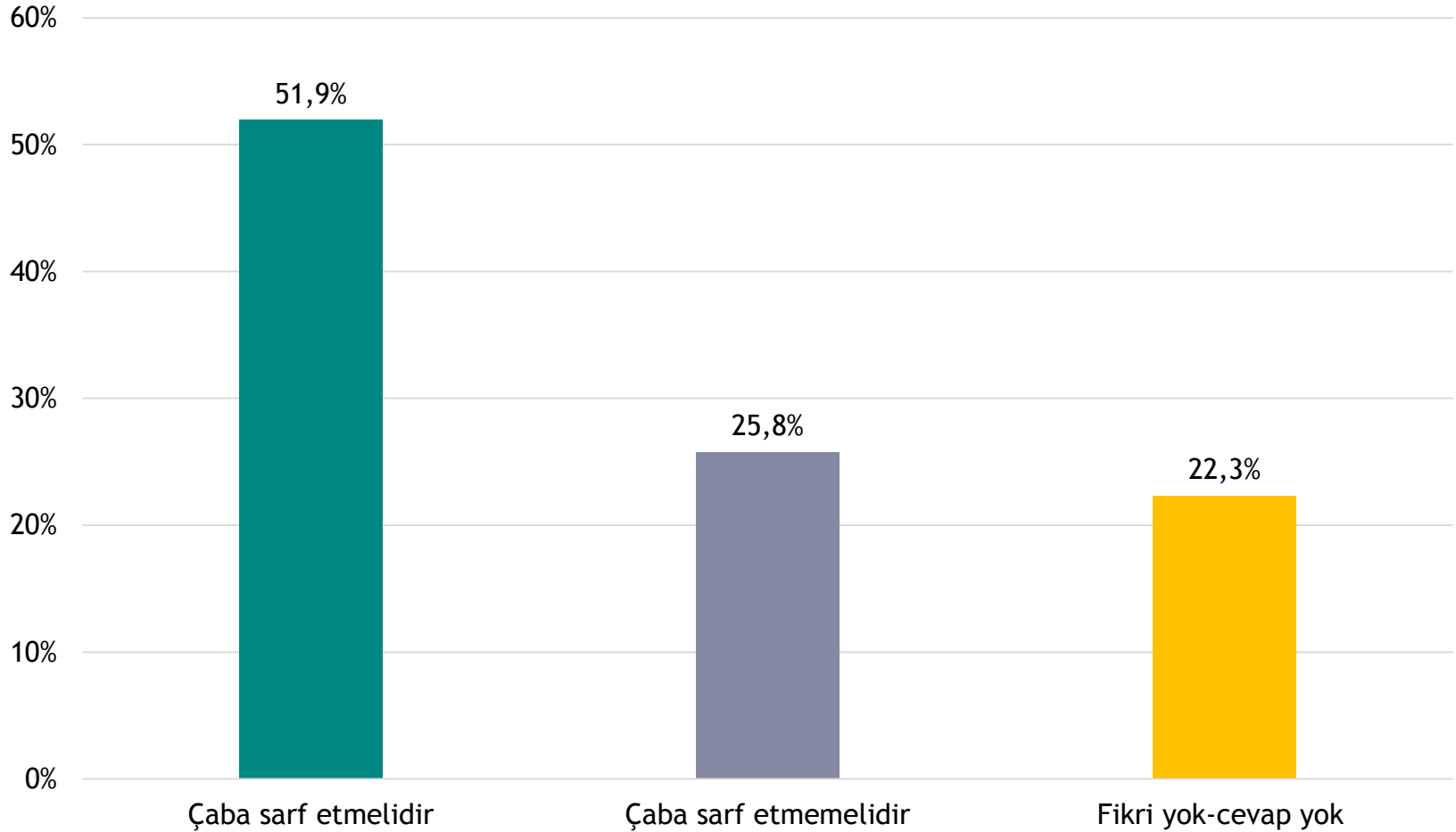
Ülkede, eğer insanlar iş bulamıyorsa, işverenler Türkleri yabancılara tercih etmelidir

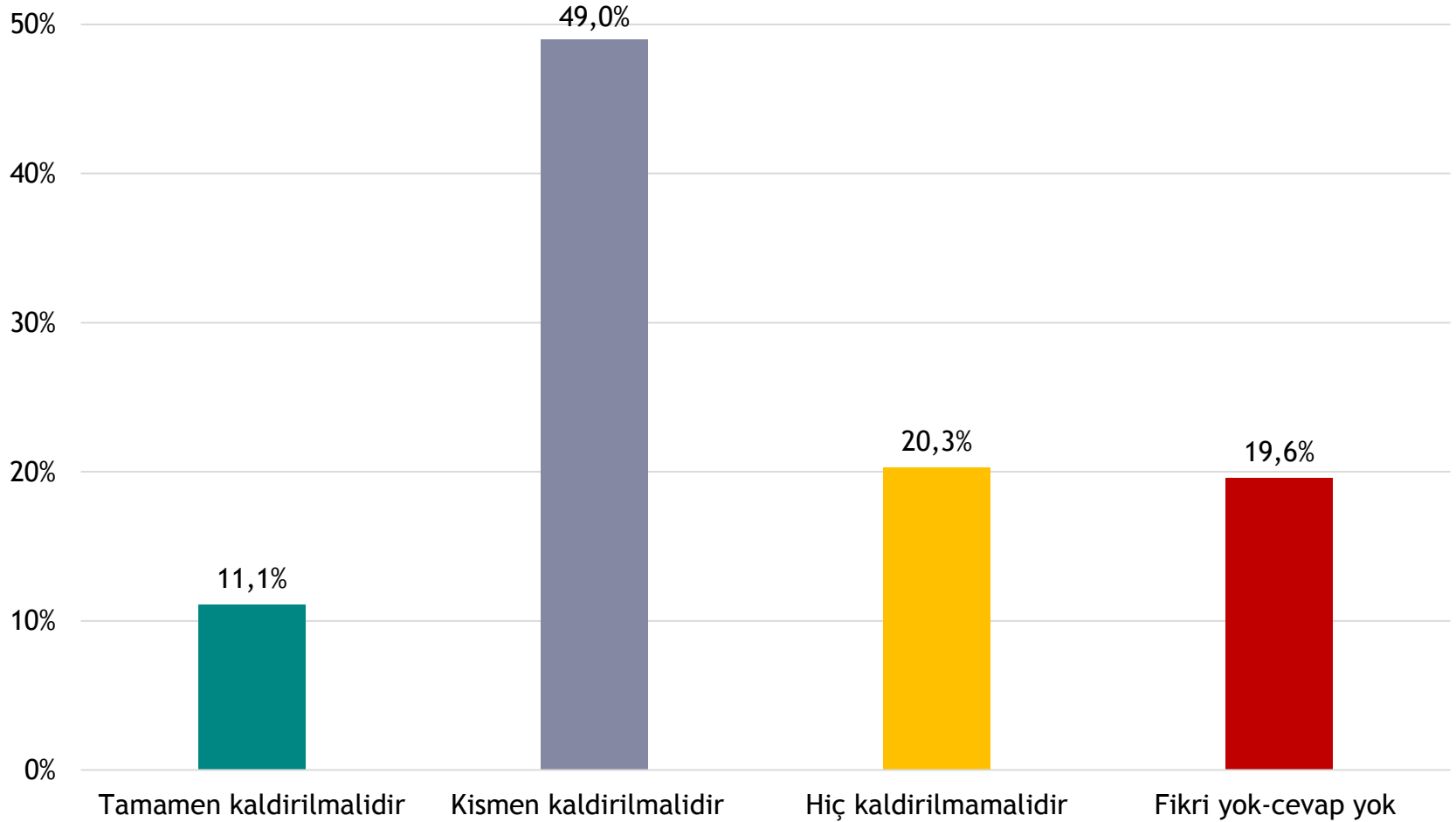
Türkiye başka ülkelerle bu türden serbest ticaret anlaşmaları imzalamalı mıdır, yoksa imzalamamalı mıdır?

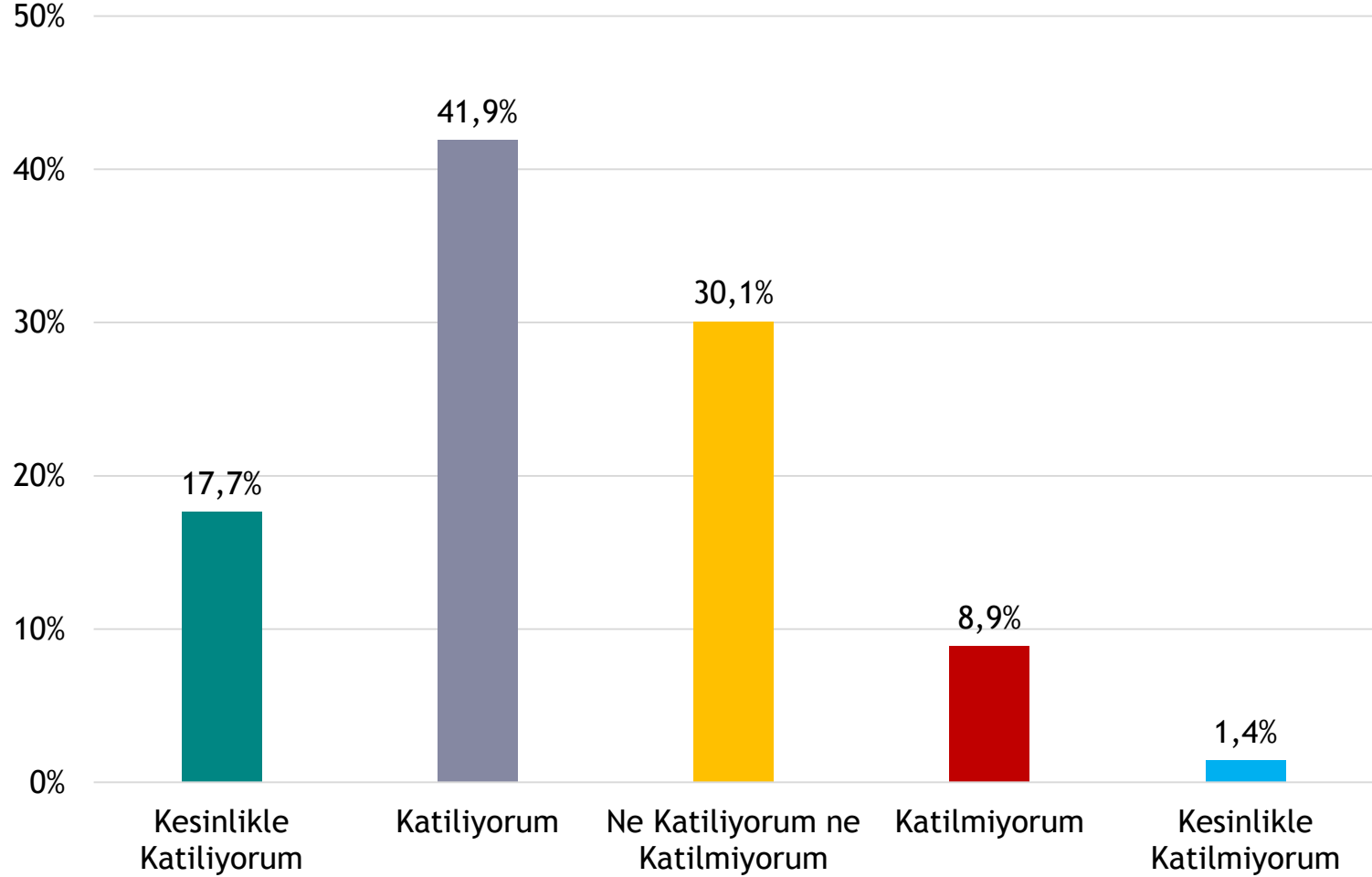
Türkiye, küreselleşme olgusunu destekleyici çaba sarf etmeli midir yoksa bu yönde bir çaba sarf etmemeli midir?

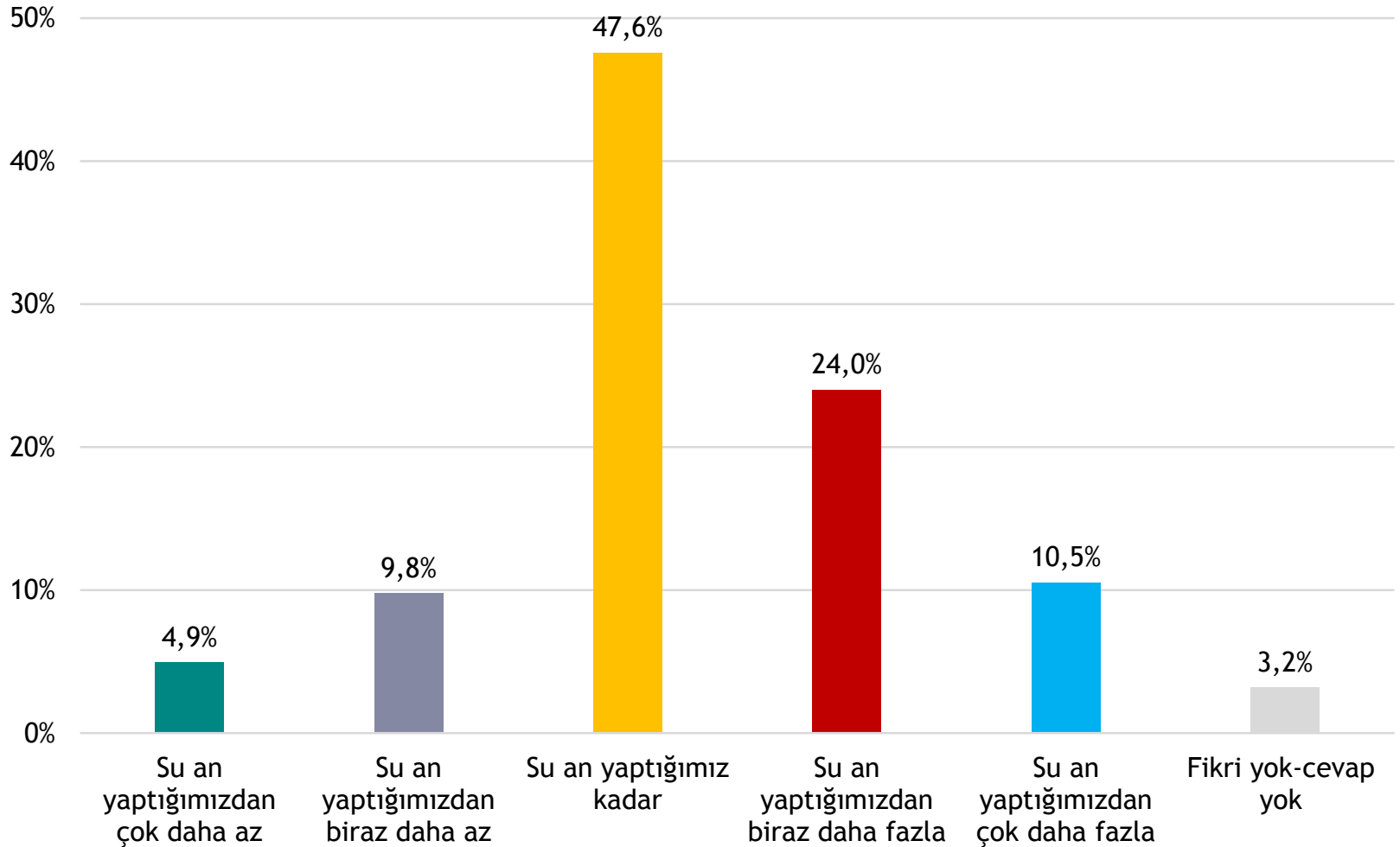
Yabancı ürünlerin ithal edilmesinin önündeki engeller sizce tamamiyle kaldırılmalı mıdır, kısmen mi kaldırılmalıdır, yoksa hiç kaldırılmamalı mıdır?

Türk halkı, ithal ürünler yerine her zaman Türk yapımı ürünleri satın almalıdırlar

Türkiye'nin fakir ülkelere daha fazla ya da daha az ekonomik yardım sağlaması konusunda ne düşünüyorsunuz? Sizce bu yardım nasıl olmalıdır?

Anket Deneyi

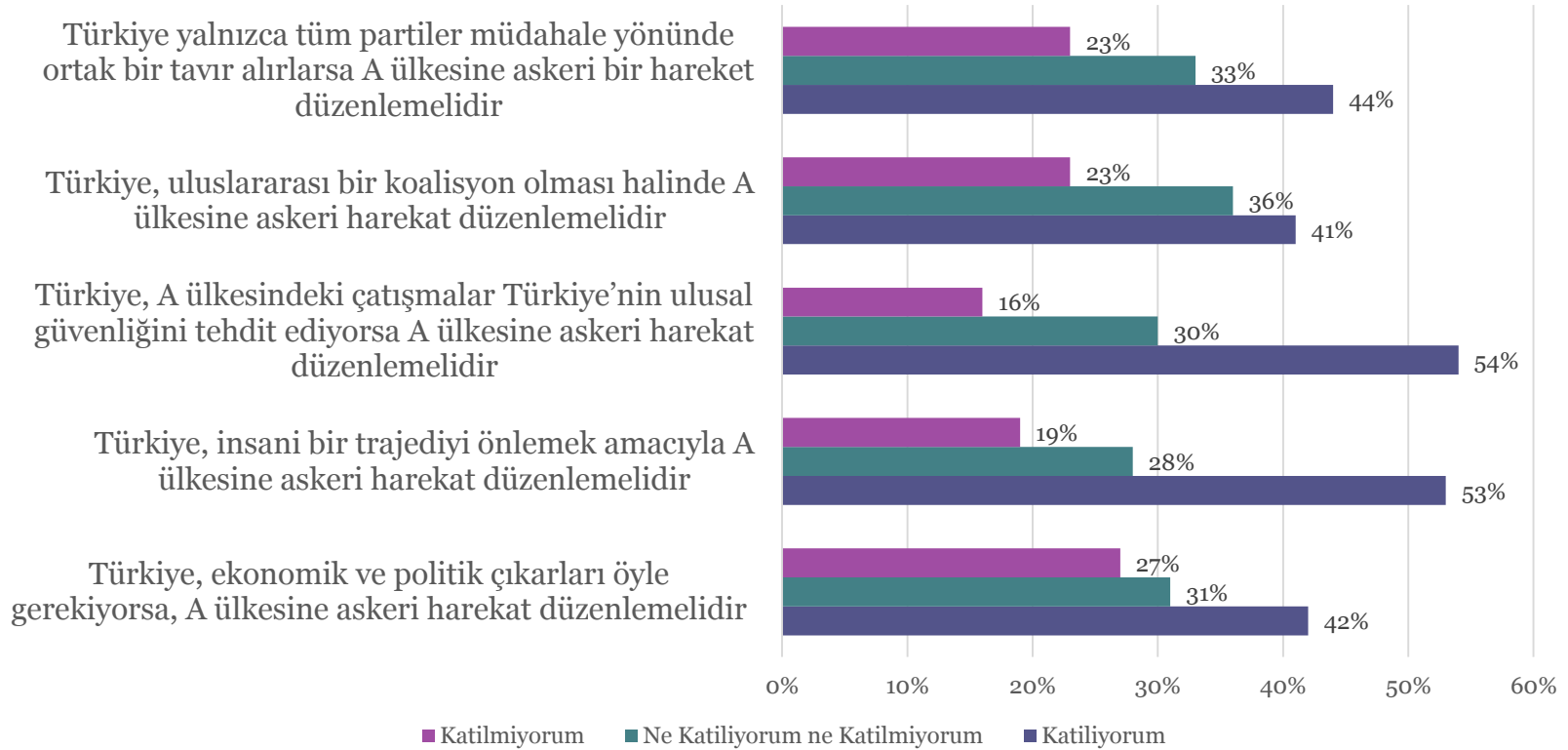

Anket Deneyi Senaryoları

Senaryo 1

A ülkesi son bir kaç yıldır derin bir iç savaş ile boğuşmakta. Taraflar birbirine üstünlük sağlamakta zorlanıyor ve bu da sivil halk için ölüm, yiyecek sıkıntısı ve zorunlu göç gibi birçok istenmeyen sonuç yaratıyor. Her ne kadar bazı ülkeler uluslararası müdahale konusunda istekli olsalar da, uluslararası toplum bu konuda ortak bir tavır takınmamakta.

Senaryo 1

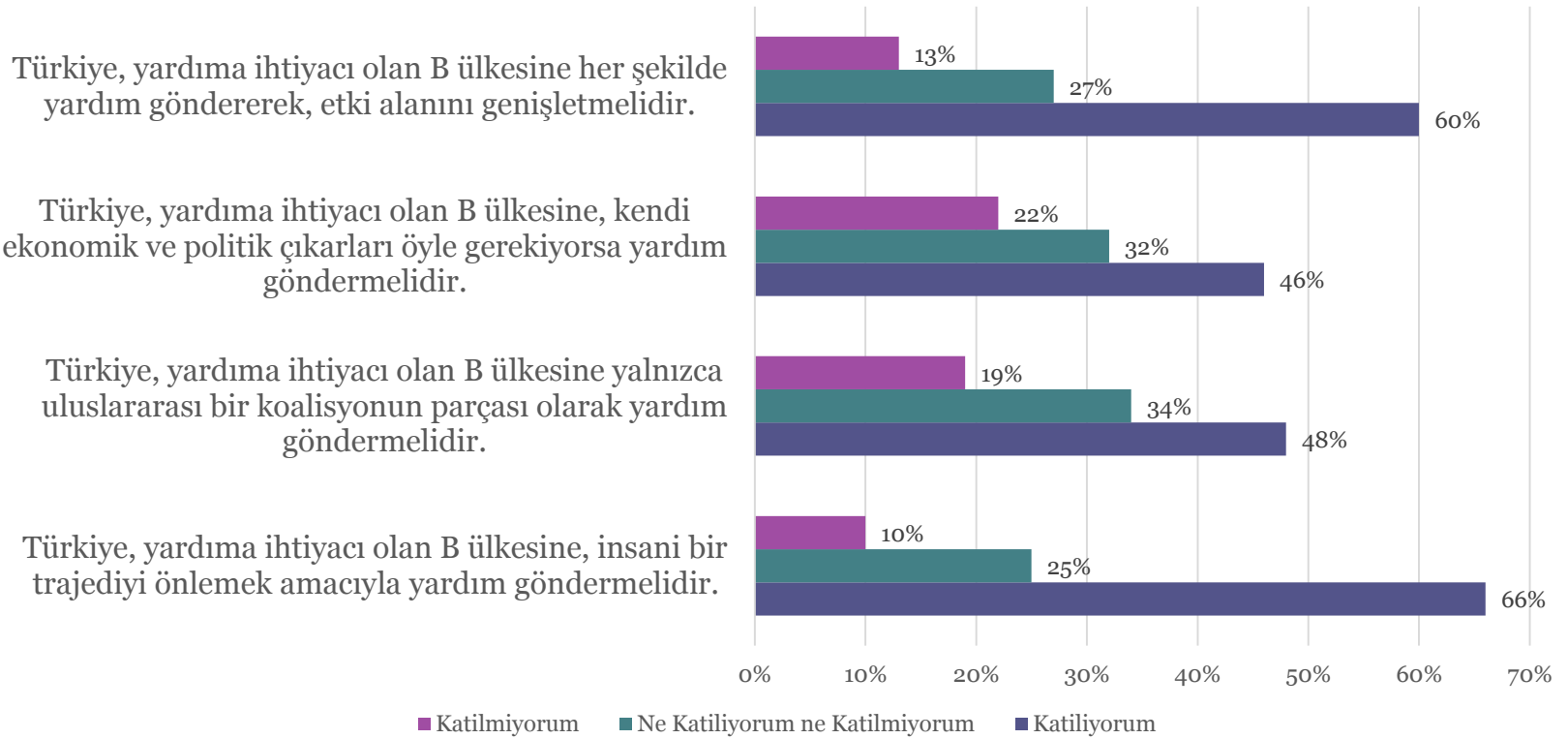

Anket Deneyi Senaryoları

Senaryo 2

B ülkesi, yüksek nüfusuna karşın uzun yıllardır kronik açlık ve fakirlik ile mücadele etmekte. Siyasi istikrarsızlık, kısıtlı hammadde ve doğal kaynaklar ve ekonomik alt yapının yetersiz olduğu B ülkesinde her yıl çok sayıda insan ya açlık ve salgın hastalıklar sonucu hayatını kaybediyor, ya da daha iyi durumdaki ülkelere kaçak yollardan göç etmenin yollarını arıyor.

Senaryo 2

Anket Deneyi Senaryoları

Senaryo 3

C ülkesi ile son yıllardaki ikili ticaret ilişkileri hızla gelişmekte. İki ülkedeki ticari yetkililer, bu ilişkinin devamlılığını sağlamak ve bir sonraki aşamaya geçmek için siyasi mercilere iki ülke arasında bir ekonomik işbirliği antlaşması imzalanması yönünde istekte bulunmaktalar. Böyle bir antlaşma imzalanırsa, Türkiye ve C, birçok sektörde birbirlerine uyguladıkları gümrük vergilerini karşılıklı olarak sıfırlayacak, gümrüksüz mal girişine izin verecekler.

Senaryo 3

